

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motionsyrkanden från allmänna motionstiden hösten 1999.

Förslag om det framtida public service-uppdragets innehåll avstyrks bl.a. med hänvisning till att de frågor som motionärerna berör kommer att bli föremål för ingående överväganden både av den särskilde utredare och av den parlamentariska beredning som skall bereda public service-företagens sändningsvillkor inför den nya tillståndsperioden fr.o.m. år 2002. Utskottet förutsätter i sammanhanget att den proposition som regeringen avser att lämna till riksdagen om radio och TV i allmänhetens tjänst för tiden efter år 2001 avlämnas vid en sådan tidpunkt att riksdagen hinner bereda frågan och fatta beslut under våren 2001.

I betänkandet avstyrks motionsförslag som innehåller krav rörande funktionshinder tillgång till radio och TV. Utskottet förutsätter att pågående utredningsarbete skall ge sådant resultat att den kommande parlamentariska beredningen kan ange vilka krav som skall ställas på SVT för att olika handikappgrupper skall få bättre möjligheter att ta del av SVT:s programutbud under den kommande tillståndsperioden.

Förslag avstyrks som syftar dels till att våldsinslagen i SVT skall minska ytterligare, dels syftar till ett förtydligande av SVT:s tidsregler för hur dags på dygnet våldsinslag kan visas. Utskottet förutsätter att det i beredningsarbetet inför ett nytt sändningstillstånd för SVT övervägs vilka krav som kan ställas på företagets arbete med att utveckla uppföljningsrapporten när det gäller mediets genomslagskraft. Ett förslag om översyn av Våldsskildringsrådet avstyrks med hänvisning till att det inom Kulturdepartementet pågår en översyn av myndighetsstrukturen på medieområdet. Även förslag som syftar till forskning om hur barn påverkas av sexualiserat våld i olika medieformer avstyrks. Utskottet, som anser att frågan är värd stor uppmärksamhet av forskarsamhället, hänvisar bl.a. till forskningens frihet.

Förslag som syftar till att det i public service-uppdraget skall tas särskild hänsyn till homosexuella avstyrks. Utskottet konstaterar att public service-företagen skall spegla samhällets mångfald och att det inte finns något som hindrar dem från att sända program med och för homosexuella.

Utskottet avstyrker även förslag som syftar till att sjörapporten i Sveriges Radio skall förbättras och att en kartläggning skall göras av hur nyhetsinformationen i radio och TV förstås av olika grupper i samhället.

Förslag om att SVT och SR skall vara mer återhållsamma med satsningar på ny teknik avstyrks liksom förslag som syftar till särskild medelstilleddning till SVT, SR och UR för olika ändamål.

Motionsförslag om att TV-publiken inte skall behöva betala extra avgift för att få tillgång till SVT:s krypterade digitala marksändningar avstyrks av utskottet som anser att det inte är motiverat att uttala sig om SVT efter innevarande tillståndperiod skall tillåtas kryptera programmen och ta ut avgift för programkort. Yrkanden som syftar till att SVT skall erbjuda sina programkanaler gratis åt kortoperatörer för distribution via satellit avstyrks likaledes.

Förslag om att nordisk TV skall göras tillgänglig för den svenska TV-publiken avstyrks. Utskottet förutsätter dock att regeringen noga följer utvecklingen och i det nordiska regeringssamarbetet verkar för att frågan om grannlands-TV, som diskuterats under en lång följd av år, får en lösning.

Slutligen avstyrker utskottet även motionsyrkanden om parallella analoga och digitala sändningar för radio och TV, konkurrensutsättning av Teracom AB, en fristående film- och TV-fond och statsbidrag till Öppna kanaler.

I betänkandet har 20 reservationer och 7 särskilda yttranden tagits in.

Motionerna

1999/2000:Kr204 av Jeppe Johnsson och Anita Sidén (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att förbättra Sveriges Radios väderreportering för sjöfarare.

1999/2000:Kr212 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av att Sveriges Televisions sändningar snarast möjligt görs tillgängliga för synskadade.

1999/2000:Kr213 av Jeppe Johnsson och Elizabeth Nyström (m) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att den tar initiativ till att antalet TV-program med s.k. dold textning ökar i enlighet med vad i motionen anförts,
2. att riksdagen hos regeringen begär att den tar initiativ till att videofilmer och dvd-skivor förses med s.k. dold textning i enlighet med vad i motionen anförts.

1999/2000:Kr215 av Lilian Virgin och Carina Adolfsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en undersökning och kartläggning av hur nyhetsinformation tas emot och förstås.

1999/2000:Kr216 av Yvonne Ruwaida och Mikael Johansson (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om mångfaldsperspektivet i public service-medierna.

1999/2000:Kr230 av Lars Björkman och Elizabeth Nyström (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ge synskadade ökade möjligheter att följa nyhetssändningar även via TV-sända nyhetsprogram.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättandet av en fri utvecklingsfond,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avsaknad av svensk forskning på hur barn påverkas av att se på sexualiserat våld,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tydligare tidsregler i public service,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att undersöka möjligheterna att bidra till statlig delfinansiering av Öppna Kanalen,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om public service roll,

1999/2000:Kr263 av Inger Davidson och Gunilla Tjernberg (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en översyn av Våldsskildringsrådets verksamhet.

1999/2000:Kr264 av Charlotta L Bjälkebring m.fl. (v) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att frekvensutrymmet i SVT och SR bör utökas,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en folkbildningskanal bör inrymmas i såväl SVT som SR,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att införandet av en sportkanal bör övervägas inom såväl SVT som SR,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att frågan om utflyttning av någon av de centrala nyhetskanalerna utanför Stockholmsregionen bör ingå i förhandlingarna inför nästa avtalsperiod,

5. att riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur de upphovsrättsliga frågorna snarast kan få en lösning i syfte att de boende i Sverige skall kunna se hela det nordiska TV-utbudet,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att den inför fördelningen av anslagen inför kommande verksamhetsperiod bör tillse att SR ges möjlighet att säkra kvaliteten i sin programverksamhet,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det analoga systemet under minst 10 år bör drivas vidare parallellt med det nya digitala,

10. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utreda frågan om särskilt kvalitetsstöd till UR för att bygga upp och garantera sändningar av allemans-TV,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utreda frågan om ett särskilt kulturstöd till SR för att bygga upp och utveckla lokala radiosändningar.

1999/2000:Kr265 av Martin Nilsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tillgängligheten till nordiska public service-kanaler.

1999/2000:Kr269 av Margareta Israelsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förstärkning av Sveriges Televisions resurser inom Tvärsnyttområdet.

1999/2000:Kr270 av Ola Karlsson och Nils Fredrik Aurelius (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om statens uppgifter inom etermedieområdet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om satellitsändningar av Sveriges Televisions program.

1999/2000:Kr271 av Bertil Persson (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om nordisk TV i hela landet.

1999/2000:Kr313 av Inger Davidsson m.fl. (kd) vari yrkas

29. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Sveriges Televisions årliga rapport till regeringen angående hur public service-uppdraget uppfyllts,

30. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om talad textremsa för synskadade,

1999/2000:Kr314 av Lennart Kollmats och Kenth Skårvik (fp) vari yrkas

26. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ambitionerna inom SVT och SR att arbeta med ny teknik,

1999/2000:Kr315 av Birger Schlaug m.fl. (mp) vari yrkas

32. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts under rubriken Film och medier om inrättande av en fri utvecklingsfond,

34. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att undersöka möjligheterna att bidra till statlig delfinansiering av Öppna kanalen,

35. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om public service roll,

1999/2000:Kr317 av Elisabeth Fleetwood m.fl. (m) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om public service-verksamhetens uppgift och inriktning,

1999/2000:K276 av Per Unckel m.fl. (m) vari yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avgifter för mottagning av licensbetalda program,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen av public service-uppdraget,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om privatisering av TV- och radiostationer,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en utförsäljning av Utbildningsradion,

15. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen 1999/2000:KrU8
anförts om konkurrensutsättning av Teracom,

16. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen
anförts om satellitdistribution av Sveriges Televisions program.

1999/2000:So202 av Barbro Westerholm (fp) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen
anförts om textning av TV-program och filmer.

Ärendets beredning

Under ärendets beredning har utskottet inhämtat information från företrädare för Våldsskildringsrådet, Nordiskt informationscentrum för medie- och kommunikationsforskning (Nordicom) och Teracom AB.

Utskottet

Bakgrund

I detta betänkande behandlas motioner som väckts under allmänna motions-tiden under innevarande riksmöte, 1999/2000. Många av yrkandena gäller den verksamhet som bedrivs vid de tre public service-företagen Sveriges Television AB (SVT), Sveriges Radio AB (SR) och Sveriges Utbildningsradio AB (UR).

Utförliga redogörelser för gällande bestämmelser för de tre programföretagen har tidigare lämnats av utskottet, senast i bet. 1998/99:KrU3 s. 4–6. Här skall därför endast i korthet nämnas att sändningstillstånden för de tre programföretagen gäller t.o.m. den 31 december 2001 och att en särskild utredare (Ku 1999:08) har fått regeringens uppdrag att lägga fram ett brett underlag inför beredningen av de villkor som skall gälla för radio och TV i allmänhetens tjänst under nästa tillståndsperiod. Utredaren skall bl.a. behandla programföretagens uppdrag och organisation, frågor om teknik och distribution samt finansieringsfrågor (dir. 1999:74). Av utredningsdirektiven framgår att regeringen anser att det är värdefullt att villkoren för radio och TV i allmänhetens tjänst har en bred politisk förankring. Regeringen anser att – liksom inför tidigare tillståndsperioder – en beredningsgrupp där samtliga riksdagspartier är företrädda skall medverka i arbetet med en proposition om förslag till riktlinjer för public service-verksamheten under den kommande tillståndsperioden. Innan beredningsgruppen inleder sitt arbete bör det föreliggande ett brett underlag för ställningstaganden. Uppgiften att ta fram ett sådant underlag har således anförtrots åt den särskilde utredaren.

Det framtida public service-uppdragets innehåll

I en rad yrkanden behandlas frågor av övergripande karaktär om *public service-uppdragets innehåll* under programföretagens nästa tillståndsperiod, som börjar den 1 januari 2002.

Motionärerna bakom motionerna Kr317 (m) yrkande 3 och K276 (m) yrkande 8 föreslår att public service-begreppet skall ges en ny innebörd. Det är inte rimligt – menar motionärerna – att public service-uppdraget utformas i syfte att dominera programutbudet för publiken. Publiken skall i stället tillföras ett utbud av program som den annars inte kan få tillgång till. Inför en ny tillståndsperiod bör krav ställas på att programverksamheten skall utvecklas mot ökad kvalitet och fördjupning. Public service-verksamheten bör ges förutsättningar att uppnå en tydlig identitet i den nya mediemiljön, anser motionärerna och pekar ut de programområden där programföretagen i dag

har sin starkaste ställning gentemot publiken, områden som enligt motionärerna bör utvecklas ytterligare. Hit hör bl.a. barn- och ungdomsprogram och samhällsbevakning. Motionärerna anser också att public service-företagen har betydande förutsättningar för att vara ledande institutioner och en nyskapande kraft i det svenska kulturlivet.

Förslag som ligger i linje med de två yrkanden som redovisats ovan framställs också i motion Kr270 (m) yrkande 1.

I motionerna Kr232 (mp) yrkande 9 och Kr315 (mp) yrkande 35 understryks att TV-publiken behöver fördjupningar och analyser som alternativ till det kommersiella utbudets förenkling av verkligheten. Public service-verksamhetens nyhetsförmedling bör, anser motionärerna, kännetecknas av både djup och bredd. Den internationella bevakningen behöver fördjupas och nyanseras, inte förenklas och utarmas.

Förslaget i motion Kr264 (v) berör SVT:s organisation. Motionärerna bakom motionen anser att Stockholmsdominansen i de rikstäckande TV-kanalerna skall brytas och att resurser för nyhetsförmedling bör flyttas till andra regioner. I beredningsarbetet inför nästa tillståndperiod bör förhandlingar föras om att etablera en nyhetsredaktion utanför Stockholm (yrkande 4).

Enligt utskottets uppfattning ligger det i sakens natur att de frågor som motionärerna tar upp i sina motioner kommer att bli föremål för ingående överväganden dels av den särskilde utredaren, dels av den parlamentariska beredningsgrupp som skall förbereda en proposition om radio och TV i allmänhetens tjänst under nästa tillståndperiod.

Liksom vid tidigare riksmöten vill utskottet understryka den betydelse för de demokratiska värdena som ligger i public service-begreppets regler om redaktionell självständighet, opartiskhet och saklighet, mångfald, decentralisering, hög kvalitet, kulturansvar m.m. Utskottet anser vidare att erfarenheterna från programföretagens verksamhet under den nuvarande tillståndspe-rioden bör ligga till grund för riksdagens ställningstagande till innehållet i public service-uppdraget för nästa tillståndperiod.

Utskottet är väl medvetet om att den snabba tekniska utveckling som äger rum på etermedieområdet påverkar public service-verksamheten och ställer krav på beslutsfattarna att överväga om och i så fall hur public service-begreppet bör omdefinieras. Av utredningsdirektiven framgår att utredaren bl.a. skall överväga om det nuvarande sättet att beskriva programföretagens uppgifter är ändamålsenligt och om ordningen för att följa upp verksamheten är tillfredsställande. Om utredaren anser att det finns behov av det skall han föreslå förändringar.

Då det gäller kraven på ökad kvalitet och fördjupning i programverksamheten som framställs i motionerna Kr317 (m) och K276 (m) samt då det gäller kraven på djup, bredd och analys i nyhetsförmedlingen som framställs i motionerna Kr232 (mp) och Kr315 (mp) vill utskottet peka på följande. I den särskilde utredarens uppdrag ingår att överväga om det nuvarande public service-uppdraget att tillgodose alla publikgrupper med ett mångsidigt utbud av hög kvalitet skall ligga fast eller om det finns anledning att föreslå förändringar i överensstämmelse med förändringar i medielandskapet i stort. I detta

sammanhang skall utredaren också behandla den lämpliga avvägningen mellan kvalitet och kvantitet i programverksamheten (dir. s. 5).

Då det gäller förslaget i motion Kr264 (v) att SVT skall etablera en nyhetsredaktion utanför Stockholm erinrar utskottet – liksom under föregående riksmöte – om de bestämmelser i SVT:s nuvarande sändningstillstånd som innebär att nyhetsförmedling och samhällsbevakning i företagets sändningar skall utgå från olika perspektiv, så att händelserna inte ensidigt värderas utifrån Stockholms perspektiv (10 §). Vidare framgår det av det senaste årets anslagsvillkor – liksom av de tidigare anslagsvillkoren – för SVT att företaget skall ha två självständiga nyhetsredaktioner samt att även text-TV-redaktionen skall ha en separat nyhetsredaktion. (Jfr regeringsbeslut 1999-12-22, p. 13.)

Det krav som staten ställt på SVT rörande två självständiga nyhetsredaktioner och en separat nyhetsredaktion för text-TV syftar till att skapa förutsättningar för mångfald och till att programmen skall präglas av olika perspektiv. Utskottet noterar att det av utredningsdirektiven framgår att utredaren skall bedöma om detta och andra krav i sändningstillståndet är ändamålsenliga i förhållande till angivna syften. Enligt utskottets uppfattning är det av stor betydelse att händelser i hela landet kan speglas i nyhetsrapporteringen. Det är således angeläget att olika perspektiv även i fortsättningen kommer att tjäna som utgångspunkt för hur SVT skall organisera sin nyhetsförmedling. Utskottet, som inte är berett att ta ställning till frågan om en av nyhetsredaktionerna skall etableras utanför Stockholmsområdet, konstaterar att den särskilde utredaren är oförhindrad att överväga lämpligheten i ett sådant förslag.

Under nu pågående utredningsarbete och i avvaktan på resultatet av den fortsatta beredningen av frågor som rör den kommande tillståndsperioden, bör riksdagen inte ta ställning till de frågor som tagits upp i motionerna. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet här aktuella motionsyrkanden, nämligen Kr232 (mp) yrkande 9, Kr264 (v) yrkande 4, Kr270 (m) yrkande 1, Kr315 (mp) yrkande 35, Kr317 (m) yrkande 3 och K276 (m) yrkande 8.

I sammanhanget kan tilläggas att utskottet förutsätter att den proposition, som regeringen avser att lämna till riksdagen om radio och TV i allmänhetens tjänst för tiden efter 2001, avlämnas vid en sådan tidpunkt att den hinner beredas och beslutas av riksdagen under våren 2001.

Förslag om *ökat digitalt frekvensutrymme och nya programkanaler för SVT och SR* framförs i motion Kr264 (v). I motionen yrkas att det i beredningsarbetet inför den nya tillståndsperioden för public service-företagen skall utarbetas förslag om antalet frekvenser för företagen och hur frekvenserna skall utnyttjas (yrkande 1). Vidare föreslås i motionen att frågan om att inrätta en sportkanal inom såväl SVT som SR skall övervägas i beredningsarbetet (yrkande 3). I samma motion föreslås även att en folkbildningskanal skall etableras i UR:s regi, när nya tekniska förutsättningar finns (yrkande 2).

SVT, SR och UR bedriver marksändningar med såväl analog som digital teknik.

Den digitala marksända televisionen införs stegvis med möjlighet för statsmakterna att successivt ta ställning till om och på vilket sätt verksamheten skall fortsätta. (Jfr proposition 1996/97:67 Digitala TV-sändningar, ytr.

1996/97:KrU4y, bet. 1996/97:KU17, rskr. 1996/97:178.) Digital-TV-kommittén (Ku 1997:06) har till uppgift att följa och utvärdera sändningsverksamheten under den första etappen, vilket för SVT:s del torde avse tiden fram till utgången av år 2002 och för UR:s del tiden fram till utgången av år 2001. (Jfr regeringsbeslut 1998-06-25 bil. 1 a avseende SVT resp. regeringsbeslut 1998-12-22 bilaga 2 avseende UR.)

För marksända digitala ljudradiosändningar har regeringen medgett SR rätt att i den nationella frekvensen samtidigt sända sex program och i de regionala frekvenserna i Stockhoms-, Göteborgs- och Malmöområdena samt i Norrbottens län samtidigt sända ett (Stockholm och Norrbotten) resp. två (Göteborg och Malmö) program. (Jfr SR:s sändningstillstånd 1996-12-12).

Regeringen har hösten 1996 bedömt att en utvärdering av radiosändningsverksamheten kan göras först när mottagare väl finns tillgängliga och såväl radioföretag som allmänheten i tillräcklig utsträckning har givits möjligheter att bedöma för- och nackdelar med den nya tekniken (prop. 1996/97:67 s. 35). För närvarande finns några tusen ljudradiomottagare i bruk i landet enligt en uppskattning av Dab Forum, samarbetsorgan mellan radiobolagen, radiobranschen m.fl.

Frågan om hur verksamheten med marksänd digital ljudradio bör fortsätta bereds fortfarande inom Regeringskansliet (prop. 1999/2000:55 s. 37).

Utskottet utgår från att de nu aktuella yrkandena avser möjligheterna att utnyttja frekvenserna i det digitala marknätet, eftersom det inte kan sägas råda någon brist på frekvensutrymme vid satellitsändningar.

Utskottet konstaterar att det av direktiven till den särskilde utredaren uttryckligen framgår att denne inte skall lägga fram förslag om utbyggnad av digitala sändningar av radio eller television. Då det gäller utökat frekvensutrymme i det digitala marknätet för SVT och för UR:s TV-sändningar är resultatet beroende av arbetet inom digital-TV-kommittén. Enligt direktiven skall kommittén avlämna sin slutrapport hösten 2001. Då det gäller utökat frekvensutrymme för SR bereds – som nämnts i det föregående – frågan inom Regeringskansliet.

Enligt utskottets uppfattning går det emellertid inte att bortse från att frågan om ett framtida public service-uppdrag har ett nära samband med det frekvensutrymme som kommer att stå till buds för programföretagen vid en övergång till digitaliserade sändningar. Utskottet utgår från att den särskilde utredaren har möjlighet att överväga vilka nya tjänster som är så angelägna att det är önskvärt att de ingår i ett framtida public service-uppdrag.

Då det gäller förslaget i motionens yrkande 2, att en folkbildningskanal skall etableras i UR:s regi, vill utskottet tillägga följande.

UR skall i enlighet med sitt sändningstillstånd bedriva programverksamhet inom utbildningsområdena förskola, ungdomsskola, högskola och vuxenutbildning. Programverksamheten skall främst inriktas på att förstärka, bredda och komplettera de utbildningsinsatser som görs av andra inom de nämnda utbildningsområdena.

Enligt de villkor som är förknippade med SVT:s och SR:s sändningstillstånd skall de båda företagens programutbud som helhet präglas av folkbildningsambitioner. De båda programföretagen, SVT och SR, är vidare ålagda

1999/2000:KrU8
Utskottet

att bereda utrymme för sändningar av utbildningsprogram från UR, som saknar egen utsändningskanal.

Av utredningsdirektiven framgår att utredaren skall överväga om nuvarande struktur inom public service-verksamheten är ändamålsenlig utifrån de uppgifter som programföretagen bör ha. Därmed torde bl.a. avses det förhållandet att UR saknar eget kanalutrymme och i stället utnyttjar sändningsutrymme i SR:s och SVT:s sändningar (dir. s. 8). Utredaren skall också överväga om det är lämpligt att inslaget av folkbildning inom programföretagens samlade verksamhet förstärks, t.ex. genom att arbetet med dessa frågor samordnas i högre grad. Även andra sätt att förstärka folkbildningsinslaget bör belysas (dir. s. 6).

Utskottet konstaterar att yrkande 2 i motionen i viss grad kan sägas vara tillgodosett. Det är dessutom möjligt att den särskilde utredaren kan finna anledning att vid sina överväganden beakta vad det utbud som numera finns från andra företag med tillstånd att sända i det digitala marknätet kan innebära för public service-företagens framtida inriktning och utbud inom folkbildningsområdet.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet yrkandena 1–3 i motion Kr264 (v).

Frågan om *privatisering av public service-kanaler* behandlas i motion K276 (m). Yrkande 9 i motionen syftar till att en av SVT:s programkanaler och två av SR:s programkanaler skall privatiseras. Genom att koncentrera public service-kanalernas verksamhet till kvalitet i stället för kvantitet och dominans skapas ett utrymme för privatisering, menar motionärerna. I samma motion föreslås – med hänvisning till att de programsändande kanalerna kan köpa utbildningsprogram från många olika företag – att UR skall utbjudas till försäljning (yrkande 11).

Utskottet anser nu liksom vid tidigare tillfällen då liknande motionsförslag varit aktuella att public service-verksamheten har ett stort värde även i en tid när det totala utbudet av radio- och TV-program mångdubblats. Nästan alla svenska hushåll nås av SVT:s två kanaler och TV 4. För att i stort sett hela befolkningen skall kunna ha tillgång till ett brett programutbud bör inte en programkanal säljas så som föreslås i motionen. På motsvarande sätt är det angeläget att radiopubliken i hela landet nås av ett brett utbud genom SR:s sändningar. Ett förverkligande av motionärernas förslag skulle innebära en väsentlig minskning av mångfalden i utbudet för en stor del av befolkningen. (Jfr bet. 1998/99:KrU3 s. 8.)

Utskottet är – med hänvisning till det anförda – inte berett att förorda en ändring av riksdagens tidigare beslut då det gäller frågan om privatisering av programföretagen. Motion K276 (m) yrkandena 9 och 11 avstyrks.

Det kan tilläggas att frågan om hur många programkanaler som public service-företagen skall disponera i framtiden – som nämnts – har nära samband med frågor som rör innehållet i public service-uppdraget. Det ankommer i första hand på den särskilde utredaren att nu överväga hur programföretagens uppdrag skall utformas.

Funktionshinderades tillgång till radio och TV, m.m.

Ett antal motionsyrkanden tar upp frågor som rör funktionshinderades tillgång till radio och TV.

Tillståndsvillkoren för SVT, SR och UR innehåller en likalydande bestämmelse om att företagen är skyldiga att beakta funktionshinderades behov. Genom att utnyttja befintlig och ny teknik skall företagen under tillståndspe-rioden öka möjligheterna för funktionshinderade att ta del av programmen. I fråga om program om och för funktionshinderade skall de tre företagen sinsemellan fördela ansvaret för olika slags insatser av detta slag (18, 20 resp. 13 §§).

Vidare skall de tre företagen enligt bestämmelser i anslagsvillkoren för resp. företag årligen – senast den 1 mars – lämna en s.k. uppföljningsrapport till Kulturdepartementet och till Granskningsnämnden för radio och TV. Syftet med uppföljningsrapporterna är att skärpa företagens fokus på hur uppdraget uppfylls och att ge statsmakterna ett underlag inför förnyade till-ståndsvillkor. (Se prop. 1995/96:161 s. 74.)

Av anslagsvillkoren framgår även att SVT, SR och UR sinsemellan skall fördela ansvaret för olika slags insatser för funktionshinderade. Eventuella överenskommelser i frågan skall tillställas Kulturdepartementet och Gransk-ningsnämnden.

Utskottet behandlar först motioner som rör *synskadades tillgång till SVT:s program*.

I motion Kr313 (kd) sägs att det är viktigt att TV-programmen görs till-gängliga för synskadade, så snart digitala TV-sändningar kommer i gång. Detta bör ske genom att textremsan, dvs. programtextningen, läses upp i en särskild ljudkanal (yrkande 30). Liknande krav ställs i motion Kr212 (m).

Även motionärerna bakom motion Kr230 (m) påtalar att synskadade inte kan tillgodogöra sig textremsan och föreslår att minst en av SVT:s två pro-gramkanaler skall tillhandahålla nyhetsprogram som är möjliga för denna grupp att ta del av.

Av SVT:s public service-uppföljningsrapport för år 1998 framgår att an-strängningar gjorts av företaget för att programutbudet skall bli mer tillgäng-ligt för synskadade och att ett utvecklingsarbete länge har bedrivits i detta syfte. Arbetet har varit inriktat på att upprätta en särskild ljudkanal med syntetiskt tal. Metoden förutsätter att mottagningsutrustning finns hos TV-konsumenten. TV-apparatindustrin har för närvarande inte något intresse för utveckling av sådan utrustning för de analoga sändningarna. Det förestående tekniskiftet från analoga till digitala sändningar bjuder emellertid enligt uppföljningsrapporten på nya möjligheter i detta avseende. Resultatet beror dock alltjämt på i vad mån apparattillverkarna är beredda att tillverka nöd-vändiga komponenter i mottagarutrustningen, något som SVT säger sig inte ha möjlighet att styra. Utskottet har inhämtat att ett utvecklingsbolag, som ägs av bl.a. Synskadades Riksförbund, med stöd av SVT arbetar med att utveckla en apparattillsats för att göra textremsan hörbar oberoende av i vilken svenskspråkig TV-kanal den förekommer.

I sammanhanget kan nämnas att textremsan kan göras hörbar även med annan teknik och att viss försöksverksamhet utanför SVT pågår med uppläsning av textremsan i realtid. Uppläsningen distribueras med hjälp av telefoni. I dagarna har denna tjänst startat på försök även i Telias digitala kabelnät.

Av direktiven för den särskilde utredaren framgår att en utgångspunkt i hans arbete bör vara att radio- och TV-programmens tillgänglighet skall öka. Utredaren skall undersöka om det behöver ställas ytterligare krav på programföretagen i detta hänseende och föreslå hur sådana krav i så fall skall utformas. Utredaren bör i detta sammanhang beakta erfarenheter från andra länder och möjligheterna att använda ny teknik (dir. s. 5–6).

Utskottet vill för sin del understryka att en av förutsättningarna för ett förnyat sändningstillstånd för SVT bör vara att kraven på företaget i detta hänseende ökas ytterligare i jämförelse med kraven i nu gällande tillstånd. Den digitala tekniken gör det möjligt att införa nya tjänster, något som borde kunna förbättra situationen för den synskadade gruppen. Som redovisats ovan prövas på annat håll även andra tekniska lösningar för att göra textremsan i TV hörbar, lösningar som avses vända sig även till andra grupper av läshandikappade.

Utskottet förutsätter således att utredaren lägger fram ett sådant underlag som gör det möjligt för den parlamentariska beredningsgruppen att ange vilka krav som skall kunna ställas på SVT för att såväl synskadade som andra läshandikappade skall få bättre möjligheter att ta del av SVT:s programutbud under den kommande tillståndsperioden. Motionerna Kr212 (m), Kr230 (m) och Kr313 (kd) yrkande 30 bör dock inte påkalla någon åtgärd från riksdagens sida. De avstyrks.

Frågor som rör *hörselskadades och dövas tillgång till SVT:s program* behandlas i två motioner.

Yrkandet i motion Kr213 (m) syftar till att förbättra dövas och hörselskadades möjligheter att ta del av SVT:s program genom ökad dold programtextning (yrkande 1).

I motion So202 (fp) föreslås att programmen i SVT i högre grad än nu skall textas redan vid första sändningstillfället och att textningen skall vara en prioriterad uppgift för SVT (yrkande 4).

Som redovisats i det föregående ingår det i den särskilde utredarens uppgifter att undersöka vilka krav som skall ställas på programföretagen för att öka tillgängligheten för funktionshindrade.

Av SVT:s public service-uppföljningsrapport för år 1998 framgår att programtextningen ökade mellan åren 1996 (dvs. sista året i föregående tillståndsperiod) och 1998 (dvs. andra året i innevarande tillståndsperiod) både i förstasändningar och reprisändningar enligt följande.

	<u>1996 (antal timmar)</u>	<u>1998 (antal timmar)</u>
Dold textning	1 240	1 868
Öppen textning	914	828
Totalt	2 154 (varav 961 timmar i förstasändningar)	2 696 (varav 1 147 i förstasändningar)

Vidare kan nämnas att teckentolkade program för barndomsdöva ökade från totalt 54 timmar år 1996 till totalt 77 timmar år 1998. Utskottet erinrar i detta sammanhang om att verksamheten Dövas TV som producerar program på teckenspråk för och med döva inom områdena nyheter, information och kultur den 1 januari 2000 överfördes från Sveriges Dövas Riksförbund till SVT.

Enligt utskottets uppfattning är det av största vikt att även frågan om hörselskadades och dövas förbättrade tillgång till public service-TV beaktas i kommande public service-beredning. De möjligheter som följer med övergången till digitaliserade sändningar att ge hörselskadade bättre service bör diskuteras i beredningsarbetet. På samma sätt som när det gäller synskadades och andra handikappgruppers tillgång till SVT:s program bör en förutsättning för ett förnyat sändningstillstånd för SVT vara att tillgängligheten för hörselskadade och döva förbättras ytterligare.

Utskottet förutsätter att den nu pågående utredningen skall ge den parlamentariska beredningen ett sådant underlag att beredningen skall kunna ange krav för att döva och hörselskadade skall få bättre möjligheter att ta del av SVT:s programutbud under nästa tillståndsperiod. Motionerna Kr213 (m) yrkande 1 och So202 (fp) yrkande 4 avstyrks därmed.

I motion Kr213 (m) yrkas att regeringen skall ta initiativ till att *filmer på video och dvd skall förses med dold textning* (yrkande 2).

Dvd eller (digital versatile disc) är det nya bildmedium som för närvarande tycks vara på väg att efterträda videon. Dvd:n, som ser ut som en CD (compact disc), kan rymma ca 9 timmars film. En särskild dvd-spelare krävs för uppspelning av dvd.

Motionsyrkandet torde främst avse produktioner med svenskt tal.

Utskottet erinrar om att 2000 års filmavtal innehåller en bestämmelse om att avsätta medel för att göra film mer lättillgänglig för funktionshindrade (32 §). Med detta syfte skall stöd lämnas till textning på svenska av film och video och till syntolkning på videogram. Det kan tilläggas att det av 3 § i filmavtalet framgår att med videogram i avtalet menas en informationsbärare med upptagning av rörliga bilder, med eller utan ljud, som är avsedd att användas tillsammans med en anordning för elektronisk återgivning.

Utskottet konstaterar att det ankommer på Filminstitutet att fördela sådant stöd som motionärerna torde åsyfta. Motionsyrkandet är således redan tillgodosett och avstyrks därför.

I sammanhanget vill utskottet uppmärksamma att SVT lanserade en första helsvensk produktion med dold textning i slutet av år 1999.

Mediets genomslagskraft

I fyra motioner behandlas frågor med anknytning till mediets genomslagskraft.

Utskottet har vid tidigare tillfällen lämnat utförliga redogörelser dels för gällande lagreglering då det gäller program med våldsskildringar, dels för de sändningsvillkor som gäller för SVT och de interna regler som företaget har fastställt för skildringar av våld. Även den tillsynsverksamhet som bedrivs av

Granskningsnämnden för radio och TV har redovisats liksom de uppgifter som åvilar Våldsskildringsrådet och Nordiskt informationscentrum för medie- och kommunikationsforskning (Nordicom) vid Göteborgs universitet. (Se bet. 1998/99:KrU3 s. 11–15 och bet. 1999/2000:KrU5 s. 12–13.) I arbetet med att bereda nu aktuella motionsyrkanden har utskottet inhämtat information om den verksamhet som bedrivs av Våldsskildringsrådet och vid Nordicom.

Utskottet behandlar först två motionsyrkanden om *våldsinslagen i SVT:s program*.

Motionärerna bakom motion Kr313 (kd) anför att SVT i sina årliga uppföljningsrapporter följer utvecklingen av program som innehåller våldsinslag särskilt noga. Vidare har motionärerna noterat att SVT:s kanaler innehåller färre våldsinslag än övriga programkanaler, något som motionärerna anser är bra men inte tillräckligt. Yrkandet synes syfta till att våldsinslagen i SVT:s program skall minska ytterligare (yrkande 29).

Yrkande 5 i motion Kr232 (mp) syftar till att SVT skall införa tydligare regler som anger tider när våldsinslag inte bör visas i TV.

Enligt utskottets uppfattning behandlar motionärerna allvarliga och angelägna frågor i de nu aktuella motionsyrkandena. Utskottets allmänna utgångspunkt är att stor restriktivitet skall gälla vid visning av våld i SVT och att största hänsyn skall tas till de tidpunkter då barn kan antas titta på SVT:s programkanaler. Generellt vill utskottet emellertid hävda att de våldsskildringar som kommer in i hemmen via TV-mediet främst härrör från andra programkanaler än SVT:s och således ligger utanför kulturutskottets beredningsområde. Även genom andra medier såsom Internet och video sprids våldsskildringar dygnet runt. I en rapport som Våldsskildringsrådet publicerade år 1999 visas att av de stora programföretagen i Sverige är det SVT som sänder minst tid med våldssekvenser (Våldsskildringsrådets rapport nr 21). I rapporten redovisas även att SVT har minskat tiden med våldssekvenser, jämfört med ett tidigare undersökningstillfälle som avsåg en veckas sändningar under år 1995. Vidare framgår det att det råder tydliga skillnader mellan public service-kanalerna och de övriga kanalerna när det gäller skildringar av grovt våld, sändningstider för våldssekvenser och våldsskildringar i trailrar.

Av SVT:s public service-rapport för år 1998 framgår att företaget tillämpar följande policy för skildringar av våld.

- SVT skall allmänt visa återhållsamhet med grova våldsskildringar.
- Fiktiva grova våldsskildringar utan konstnärligt eller socialt värde och som riskerar att endast verka förråande, skall inte visas i SVT:s kanaler.
- Om grova våldsskildringar förekommer i fiktionsprogram skall sändningen förläggas till tidpunkter då barnpubliken allmänt sett inte tittar på TV. SVT placerar därför inte fiktionsprogram innehållande grova våldsskildringar före klockan 21.00. Samma princip gäller trailrar som innehåller våld, vilket i praktiken innebär att våldsbilder inte bör användas i trailrar.
- SVT är skyldigt att spegla det existerande våldet i samhället i nyhets-, samhälls- och dokumentärprogram. Det kan ibland innebära att SVT måste visa bilder som kan verka upprörande på publiken. Det finns dock tillfällen då sådan upprördhet är ofrånkomlig för den fulla förståelsen av vad som

skildras. Onödigt närgången och detaljerad bildjournalistik skall dock inte förekomma.

- SVT undviker så långt möjligt att placera nyhetsprogram i anslutning till barnprogram. Om nyheter ändå måste sändas i anslutning till barnprogram, t.ex. extrasändning, skall nyhetsredaktionen visa särskild hänsyn.
- I både nyhetsprogram och fiktionsprogram skall, oavsett sändningstidpunkt, förvarnas i påannons och programpresentation om det följande programmet/inslaget innehåller våldsscener som kan verka uppskakande på tittarna.
- Den 1 januari 1999 infördes en bestämmelse i radio- och TV-lagen som innebär att programföretagen är skyldiga att varna tittarna genom ”en varning i ljud eller en varning som anges löpande i bild”. SVT:s direktion har beslutat att den form av muntlig varning i påannons och motsvarande som programföretaget sedan länge tillämpar motsvarar alternativet ”varning i ljud”. Alternativet varning som ”anges löpande i bild” tillämpar inte SVT.

Vidare har SVT förbundit sig att följa de riktlinjer för våldsskildringar som EBU antagit.

Utskottet anser att SVT:s här redovisade policy visar att företaget har en ansvarsfull och genomtänkt hållning i denna fråga. Som exempel kan nämnas att SVT – redan innan krav härpå ställdes i radio- och TV-lagen – förvarnade i påannonser eller programpresentation om det följande programmet innehöll våldsscener. Ett annat exempel är att Aktuellts sändning kl. 18.00 placerats i SVT 2 för att undvika att de barn som skall se på barnprogram i SVT 1 skall behöva uppleva sådant verklighetsvåld som av olika skäl ändå anses nödvändigt att visa före kl. 21.00.

Utskottet konstaterar att SVT årligen i sina uppföljningsrapporter lämnar en redovisning av vad programföretaget gjort för att motsvara kraven i sändningstillståndet då det gäller mediets genomslagskraft. Den första uppföljningsrapporten, som avsåg verksamheten år 1997, lämnades år 1998. En rapport avseende år 1998 har också avlämnats. Enligt utskottets uppfattning är det naturligt om rapporterna ännu inte till alla delar hunnit utvecklas i tillräcklig utsträckning. Det är därför angeläget att det i beredningsarbetet inför ett nytt sändningstillstånd för SVT övervägs vilka ytterligare krav som skall ställas på företaget i arbetet med att utveckla uppföljningsrapporten när det gäller mediets genomslagskraft.

Utskottet har vid sina överväganden kommit fram till att det skulle vara lämpligt om SVT även redovisar om – och i så fall vilka – åtgärder som vidtagits för att fortlöpande medvetandegöra de anställda om de risker för skadlig påverkan som kan följa av att våld visas i TV. Vidare skulle rapporten – med utgångspunkt i konkreta exempel – kunna innehålla ett resonande avsnitt om vilka avvägningar som gjorts inför en sändning som innehåller våldsinslag mellan kraven på hänsyn till mediets genomslagskraft i enlighet med 7 § i sändningstillståndet och andra krav. Utskottet tänker då främst på de krav som ställs i 10 § på SVT att meddela nyheter, stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden och därvid ge den allsidiga information som medborgarna behöver för att vara orienterade och kunna ta ställning i samhälls- och kulturfrågor. En utveckling av rapporten skulle också kunna innebära att uppföljningen även får en framåtsyftande inriktning. Det skulle således vara värdefullt om SVT – exempelvis genom

analys av det våld som visats, både verkligt våld och fiktivt våld, och av de resonemang som föregått sådana visningar – kunde redovisa vilka slutsatser företaget dragit för att i kommande sändningar på bästa sätt efterfölja de krav som staten ställer, krav som ibland kan vara svåra att förena.

Då det gäller kravet i motion Kr232 (mp) på tydligare tidsregler för visning av våldsinslag, anser utskottet att det av SVT:s ovan citerade policy klart framgår vilka regler som tillämpas. Det kan tilläggas att den särskilde utredaren – om han så finner lämpligt – har möjlighet att i sitt beredningsarbete överväga om andra krav skall ställas på SVT då det gäller tidsregler än de som företaget nu tillämpar.

Utskottet förutsätter att den särskilde utredaren och den parlamentariska grupp som skall bereda utredningsförslagen om de nya sändningstillstånden beaktar vad utskottet här anfört. Utskottet anser att förslagen i motionerna Kr232 (mp) yrkande 5 och Kr313 (kd) yrkande 29 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd. De avstyrks.

I motion Kr263 (kd) anförs att utbudet av våldsskildringar har ökat sedan allt fler har fått tillgång till kabel- och satellitsändningar i sina hem. Vidare sägs att det är lätt för minderåriga att komma över videofilmer med 15- eller 18-årsgräns. I motionen begärs mot denna bakgrund att en *översyn skall göras av Våldsskildringsrådets verksamhet*. I samband med översynen bör det övervägas hur organisation och sammansättning på bästa sätt kan medverka till att ge rådet större möjligheter att påverka utvecklingen i rätt riktning.

Våldsskildringsrådet har i en skrivelse till regeringen aktualiserat frågor om rådets direktiv och organisationsform. Rådet, som sedan starten år 1990 är en kommitté ursprungligen under Utbildningsdepartementet och numera under Kulturdepartementet, har ansett att det är angeläget med en översyn av kommittéformens lämplighet för de arbetsuppgifter som under de gångna åren har kommit att bli rådets primära. Rådet anser även att dess sammansättning bör ingå som en del i översynen. Vidare anser rådet att direktivens innehåll bör ses över. Vissa delar framstår – menar rådet – som problematiska och föråldrade medan andra växt i omfattning och angelägenhetsgrad.

Inom Kulturdepartementet pågår en översyn av myndighetsstrukturen på medieområdet. Utskottet anser att det, mot bakgrund av den snabba utbredningen av våldsskildringar i olika medieformer, är angeläget att regeringen i den pågående myndighetsöversynen gör en ingående prövning av vilken organisationsform och inriktning som bäst främjar det fortsatta arbetet med frågor om våldsskildringar.

Utskottet är emellertid inte berett att föregripa resultatet av regeringens behandling av Våldsskildringsrådets skrivelse och den pågående myndighetsöversynen. Motion Kr263 (kd) avstyrks därför.

I motion Kr232 (mp) sägs att barn i allt större utsträckning utövar sexualiserat våld mot varandra och att det i dag saknas forskning om hur små barn påverkas av *sexualiserat våld i olika medieformer*. Yrkandet synes syfta till att sådan *forskning* skall initieras och uppmuntras från statens sida (yrkande 4).

Utskottet anser nu, liksom vid tidigare tillfällen, att den fråga som motionärerna tar upp är värd stor uppmärksamhet av forskarsamhället. (Jfr bet.

1998/99:KrU3 s. 13 och bet. 1999/2000:KrU5 s. 12.) Det är således angeläget att få klarhet i vilka effekter underhållningsvåldet i medierna har på titarna. Här bör nämnas att Nordicom på uppdrag av regeringen och Unesco och med medel från regeringen och under tre år från Unesco har etablerat ett internationellt informationscentrum rörande barn och medievåld, The Unesco International Clearinghouse on Children and Violence on the Screen. Från Nordicom har utskottet inhämtat att det under de senaste decennierna genomförts många undersökningar om medievåldets påverkan på barn. Cecilia von Feilitzen, vetenskaplig koordinator vid Nordicoms Clearinghouse, visar i en redogörelse från 1998 att ”vi alla” tar intryck av eller är påverkade av medievåldet men på olika sätt. Hon ger exempel på oönskade typer av inflytande – imitation, aggression, rädsla, felaktiga föreställningar och tillvänjning – och drar slutsatsen att alla på det ena eller andra sättet är negativt påverkade av medievåldet. (Uppgifterna har hämtats från skriften Vad säger forskningen om medievåldets påverkan? Nordicom 1998.)

Som utskottet i sitt betänkande 1999/2000:KrU5 Ny svensk filmpolitik redovisade har det skett en viss kvantitativ nedgång i forskningen i Sverige rörande barn och medier sedan Sveriges Radios publik- och programforskning lades ner år 1993. Utskottet har från Nordicom inhämtat att detta snarast beror på bristande intresse från den yngre forskargenerationen. Detta är oroande. Även om det finns forskningsresultat att tillgå från andra länder är det nödvändigt att också kunna bygga beslut om åtgärder av olika slag inom t.ex. lärarutbildning, föräldrainsformation m.m. på väl dokumenterade och analyserade kunskaper om förhållandena inom det egna samhället. Det bör dock ankomma på de ansvariga inom berörda discipliner och forskningsfinansierande organ att stimulera intresset för forskning inom eventuellt försummade ämnesområden.

Med hänvisning till forskningens frihet anser utskottet att det inte är påkallat med något riksdagens uttalande med anledning av motion Kr232 (mp) yrkande 4, som således avstyrks.

Kulturell mångfald

I motion Kr216 (mp) föreslås att begreppen ”mångfald” och ”det mångkulturella Sverige” i kommande sändningsvillkor för public service-företagen skall breddas till att inkludera homosexuella.

Utskottet som behandlade ett liknande yrkande under föregående riksmöte anförde då bl.a. att begreppen ”mångfald” och ”mångkulturell” är centrala begrepp i nu gällande sändningsvillkor för public service-företagen. Vidare anförde utskottet följande (bet. 1998/99:KrU3 s. 16–17).

Av proposition 1995/96:161 En radio och TV i allmänhetens tjänst 1997 – 2001 framgår bl.a. att programföretagen skall sända program av många olika slag och tillgodose skiftande behov och intressen hos landets befolkning. Även mindre gruppers intressen skall i görlig mån tillgodoses vid tidpunkter då en stor del av befolkningen har möjlighet att se programmen. Det skall finnas en mångfald i opinionsbildningen så att yttrandefriheten och möjligheten att uttrycka sig konstnärligt på olika sätt ges vida ramar inom public service-företagen. Vidare skall programföretagen tillhandahålla program som

speglar det mångkulturella Sverige. Public service-verksamheten bör t.ex. tjäna en process som gör att nya etniska grupper inlemmas i det svenska samhället och ökar deras förutsättningar att delta i samhälls- och kulturdebatten (prop. 1995/96:161, s. 46, 56 och 57).

Utskottet konstaterar att det ankommer på programföretagen att själva besluta om programmets utformning och innehåll. Det finns emellertid – enligt utskottets uppfattning – inte något som hindrar företagen att sända program med och för homosexuella. Enligt utskottets uppfattning bör man i kommande parlamentariska beredning vara oförhindrad att ta upp till diskussion frågan om särskilda program för olika grupper i samhället som t.ex. de homosexuella. Utskottet är emellertid inte berett att föreslå att riksdagen skall göra något särskilt uttalande med anledning av motionsförslaget. Motionen avstyrks därmed.

Utskottet intar alltjämt samma ståndpunkt. Motion Kr216 (mp) avstyrks.

Sjörapporten i radio

Förslaget i motion Kr204 (m) innebär att sjörapporten i radio skall förbättras, helst redan innan nuvarande tillståndperiod löper ut.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att sjövädersrapporteringen har stor betydelse för yrkesfiskarna. Även för s.k. fritidsskeppare är rapporteringen en angelägen tjänst. I sändningsvillkoren för SR finns allmänt hållna bestämmelser för företagets programverksamhet. Några detaljerade föreskrifter förekommer således inte beträffande väderleksrapportering. Det är enligt utskottets uppfattning inte motiverat att regeringen ändrar eller kompletterar gällande villkor i enlighet med motionsyrkandet. Det kan tilläggas att frågor som gäller nyheter, väder etc. givetvis kan bli föremål för överväganden i anslutning till beredningen av ett nytt sändningstillstånd för SR. Utskottet är emellertid inte berett att föreslå riksdagen att ta något sådant initiativ med anledning av motionsförslaget. Motion Kr204 (m) avstyrks.

Språkfråga

I motion Kr215 (s) sägs att det är oklart om nyhetsprogrammen i radio och TV förstås av olika grupper i samhället. Motionärerna bakom motionen föreslår att en undersökning och kartläggning skall göras av hur nyhetsinformationen tas emot.

Utskottet konstaterar att nyhetsprogrammen i radio och TV har en mycket stor publik. Likväl torde det finnas grupper – kanske främst bland personer med funktionshinder samt bland barn och invandrare – som har svårigheter att tillgodogöra sig språket i nyhetsprogrammen.

Allmänna krav på public service-företagen är att programverksamheten skall präglas av hög kvalitet och att särskild hänsyn skall tas till språkliga och etniska minoriteter samt till funktionshindrade. Huvudsyftet är att alla som bor i Sverige skall kunna få tillgång till radio- och TV-program, oavsett individuella förutsättningar (jfr prop. 1995/95:161 s. 47).

Utskottet har tidigare under innevarande riksmöte tillstyrkt ett motionsförslag som innebär att en parlamentarisk språkutredning skall tillsättas. I betänkande 1999/2000:KrU2 Bibliotek, litteratur och kulturtidskrifter uttalade

utskottet att en sådan utredning borde lägga fram förslag till ett handlingsprogram som dels syftar till att främja svenska språket, dels syftar till att alla i Sverige – oavsett språklig och social bakgrund – utifrån sina förutsättningar ges likvärdiga möjligheter att tillägna sig svenska språket. Utskottet uttalade bl.a. följande (bet. s. 14).

Utskottet har från olika, här antydda perspektiv på språket – nämligen dels ett mer traditionellt s.k. kulturarvsperspektiv, dels ett demokratiperspektiv – funnit att en parlamentarisk språkpolitisk utredning om främjande av det svenska språket bör tillsättas av regeringen. Utskottet förordar att denna parlamentariska utredning får i uppgift att med utgångspunkt bl.a. i Språknämndens förslag och de undersökningar, kartläggningar m.m. som utredningen initierar föreslå ett handlingsprogram som dels syftar till att främja svenska språkets ställning, dels syftar till att alla i Sverige – oavsett språklig och social bakgrund – utifrån sina förutsättningar skall ges likvärdiga möjligheter att tillägna sig svenska språket. Vidare bör de nationella kulturpolitiska målen utgöra en plattform för kommitténs arbete. Som anförs i motionen bör programmet vända sig både till myndigheter och andra aktörer i samhället och till olika medborgargrupper.

Utredningsarbetet skall vara förutsättningslöst.

Riksdagen godkände därefter utskottets förslag (rskr. 1999/2000:7).

Ärendet bereds inom Kulturdepartementet för närvarande.

Utskottet vill tillägga att det är naturligt att förutsätta att kartläggningar av det slag som motionärerna efterlyser då det gäller förståelse av språket i nyhetsmedierna aktualiseras i utredningsarbetet.

Med hänvisning till det anförda avstyrks motion Kr215 (s).

Resursfrågor

Frågor som rör public service-verksamhetens finansiering behandlas i fem motionsyrkanden.

Yrkandet i motion Kr314 (fp) syftar till att *SVT och SR* skall vara mer återhållsamma med *satsningarna på ny teknik*. All erfarenhet visar att tillämpningen av ny teknik är mycket dyr i början för att sedan falla i pris, anför motionärerna. Därför, menar de, finns det inte någon anledning för SVT och SR att ha ambitionen att ligga i täten i detta avseende (yrkande 26).

Public service-verksamheten intar en central roll bland medierna och kan sägas ha ett större ansvar gentemot olika publikgrupper, t.ex. de funktionshindrade, än andra programföretag. Enligt utskottets uppfattning är det därför angeläget att public service-företagen även i fortsättningen har möjlighet att ligga långt framme när det gäller utvecklingen av nya programformer och ny teknik. Samtidigt vill utskottet understryka att kostnaderna för den nya tekniken givetvis måste vägas mot det behov som finns av nya programtjänster och det resultat som kan förväntas av teknikövergången. Det kan tilläggas att regeringen för sin del anser att övergången till den digitala tekniken efter hand torde möjliggöra en effektivisering av företagen, en uppfattning som utskottet delar. (Jfr prop. 1999/2000:1 utg.omr. 17, s. 144.)

Här bör även nämnas att den särskilde utredaren i underlaget inför beredningen av ett nytt sändningstillstånd för public service-företagen bl.a. skall behandla frågor som rör finansieringen av programföretagen.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr314 (fp) yrkande 26.

I tre motionsyrkanden krävs särskilda förstärkningar av SR:s och UR:s medelstillskott.

I motion Kr264 (v) yrkas *särskild medelstillskott till SR* inför kommande tillståndsperiod *för att* SR skall kunna *säkra kvaliteten* i programmen och så att allmänhetens radio kan leva upp till de krav publiken har rätt att ställa (yrkande 6).

I budgetpropositionen för år 2000 föreslog regeringen att SR skulle få ett medelstillskott ur rundradiokontot om 10 miljoner kronor (i 1998 års prisläge) för år 2000 för att värna mångfald och kvalitet. Riksdagen godkände förslaget (prop. 1999/2000:1 utg.omr. 17, bet. 1999/2000:KrU1, rskr. 1999/2000:87). Regeringen har aviserat att den avser att för år 2001 föreslå att SR tilldelas 5 miljoner kronor för samma ändamål.

Enligt utskottets uppfattning bör utgångspunkten för medelstillskottet till de tre programföretagen vara att medlen skall beräknas på sådant sätt att företagen kan utföra de uppdrag som ålagts dem. Detta är också en förutsättning som anges i direktiven för den särskilde utredaren. Samtidigt är utskottet medvetet om att särskilda behov som kräver extra medelstillskott kan uppstå under en tillståndsperiod. Av direktiven till den särskilde utredaren framgår att denne skall beskriva för- och nackdelar med att särskilda medel anvisas för bestämda ändamål. Den fråga som aktualiseras i motionen har således beaktats i direktiven och kräver inte någon åtgärd från riksdagens sida. Motion Kr264 (v) yrkande 6 avstyrks därmed.

I samma motion, Kr264 (v), väcks förslag om utredning av frågan om *särskild medelstillskott till UR och SR för nya digitala programtjänster*, dels till UR för allemans-TV-sändningar (yrkande 10), dels till SR för en lokal allemansradio (yrkande 11).

Frågan om en eventuell utökning av det digitala frekvensutrymmet för SVT och UR har behandlats i ett tidigare avsnitt i detta betänkande. Samma resonemang som utskottet förde där är även tillämpligt på en eventuell medelstillskott för ökat frekvensutrymme för SR.

De tre programföretagen tilldelas under en treårsperiod särskilda medel från rundradiokontot för förnyelse, varmed avses såväl satsningar på ny distributionsteknik som möjligheter att utveckla programformer och starta nya programkanaler. Hittills har totalt 200 miljoner kronor (i 1998 års prisläge) tilldelats de tre företagen. Beloppet har fördelats med 100 miljoner kronor för vart och ett av åren 1999 och 2000. Regeringen har aviserat att ytterligare 45 miljoner skall fördelas för år 2001.

Den särskilde utredarens uppdrag innebär bl.a. att han skall beskriva för- och nackdelar med att särskilda medel skall anvisas för bestämda ändamål. Enligt utskottets uppfattning bör inte resultatet av utredarens arbete föregripas. Motion Kr264 (v) yrkandena 10 och 11 avstyrks därför.

I motion Kr269 (s) föreslås att SVT skall förstärka *resurserna till det regionala nyhetsprogrammet Tvärsnytt*, i syfte att på bättre sätt kunna spegla händelser i Västmanlands län och Västerås.

De bestämmelser som finns i SVT:s sändningstillstånd och anslagsvillkor är allmänt hållna. Bl.a. anges i sändningstillståndet att SVT skall sända regionala nyhetsprogram i minst samma omfattning som under verksamhetsåret 1996 och att nyhetsförmedlingen och samhällsbevakningen skall utgå från olika perspektiv, så att händelserna inte ensidigt utgår från Stockholm (10 §).

Av anslagsvillkoren framgår att SVT skall ha en distriktsorganisation med en sådan uppbyggnad att förhållandena i olika delar av landet speglas (p. 12).

Det ankommer således på SVT att – med beaktande av sändnings- och anslagsvillkor – självt avgöra frågor om företagets organisation. Den särskilde utredaren har i uppdrag att bedöma om kraven i nuvarande uppdrag är ändamålsenliga i förhållande till angivna syften eller om syftena med preciserade villkor skulle kunna nås på annat sätt (dir. s. 9).

Med hänvisning till det anförda avstyrks motion Kr269 (s).

Övriga frågor

Extra avgift för SVT:s sändningar m.m.

Motionärerna bakom motion K276 (m) behandlar frågan om avgifter för mottagning av redan licensbetalda program (yrkande 6). I motionen konstateras att SVT:s marksända, digitala kanaler krypteras och att den som vill se dessa kanaler måste införskaffa ett programkort från Senda för att kunna dechiffrera de krypterade kanalerna. För att kunna se programmen måste TV-tittaren betala dels TV-licensen (mottagaravgift), dels programkort och årsavgift för avkrypteringen. Motionärerna motsätter sig att redan licensbetalda program även skall avgiftsbeläggas.

Utskottet behandlade under föregående riksmöte yrkanden liknande det nu aktuella. Utskottet anförde då följande (bet. 1998/99:KrU3 s. 19).

Mottagaravgiften – eller den s.k. TV-licensen – som enligt lagen (1989:41) om TV-avgift skall betalas av den som innehar en TV-mottagare administreras av RIKAB. Influtna medel placeras på det s.k. rundradiokontot för att finansiera programföretagets verksamhet, främst programproduktionen.

Som nämnts i det föregående har de marksändande programföretagen kommit överens om att de digitala sändningarna skall krypteras och göras tillgängliga med hjälp av ett programkort. Av SVT:s anslagsvillkor framgår även att SVT:s sändningar skall kunna tas emot utan villkor om särskild betalning. Detta utesluter emellertid inte avgifter för tillhandahållande och hantering av programkort (regeringsbeslut 1998-12-17 p. 6).

Enligt utskottets uppfattning är den avgift som Senda kommer att uppbära för programkort m.m. inte jämförbar med mottagaravgiften utan bör betraktas som en avgift för att TV-tittaren skall få tillgång till den digitala tekniken. Utskottet anser att det på nuvarande stadium inte är motiverat att uttala sig om SVT även efter innevarande tillståndsperiod skall tillåtas att kryptera sina marksända digitala program och ta ut en avgift för programkort.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte är påkallat med någon riksdagens åtgärd med anledning av yrkandena, som således avstyrks.

Utskottet intar alltjämt samma ståndpunkt. Motion K276 (m) yrkande 6 avstyrks således.

1999/2000:KrU8
Utskottet

Frågor rörande *satellitdistribution av SVT:s program* behandlas i två motioner.

Motionärerna bakom motion K276 (m) anser att det är bra att SVT får distribuera sina program via satellit. Det bör – menar de – införas en möjlighet för samtliga satellitoperatörer att distribuera SVT:s program. Vidare bör SVT åläggas att kostnadsfritt tillhandahålla satellitoperatörerna public servicekanalerna, såväl analogt som digitalt under förutsättning att mottagningen kan ske utan kostnad (yrkande 16).

Liknande synpunkter framförs i motion Kr270 (m) yrkande 2.

Utskottet som under föregående riksmöte avstyrkte ett yrkande liknande de båda nu aktuella lämnade även en utförlig redogörelse för gällande – alltjämt aktuella – bestämmelser. (Se bet. 1998/99:KrU3 s. 19–21.)

Liksom under föregående riksmöte anser utskottet att ena delen av yrkandena torde syfta till att de kortoperatörer som främst vänder sig till den svenska marknaden skall få distribuera SVT:s program utan kostnad. Enligt utskottets uppfattning ankommer det på de berörda företagen, således SVT och kortoperatörerna, att sinsemellan avtala om vilka ekonomiska, administrativa m.fl. villkor som skall gälla för att SVT skall tillhandahålla sina programkanaler till kortoperatörerna. Utskottet anser att denna del av motionsyrkandena inte är en fråga som riksdagen skall besluta om.

Den andra delen av yrkandena innebär att den TV-tittare som vill se SVT:s satellitsända kanaler skall kunna göra detta utan att behöva betala ytterligare avgifter utöver TV-mottagaravgift.

Utskottet konstaterar – liksom vid föregående riksmöte – att yrkandena i denna del redan är tillgodosedda. Programmen kommer visserligen av upphovsrättsliga skäl att vara krypterade, varför det för mottagning krävs ett programkort. Enligt anslagsvillkoren för SVT får emellertid avgift utöver mottagaravgift endast tas ut för marksänd digital TV (p. 6 i SVT:s anslagsvillkor 1999-12-22). Någon avgift för tillhandahållande och hantering av programkort kan således inte tas ut av den TV-tittare inom landet som endast vill ha tillgång till SVT:s satellitsända och krypterade kanaler. Det får förut sättas att de ansvariga för sändningarna informerar allmänheten om detta.

Det kan tilläggas att kortoperatören erbjuder paket med ett varierande antal programkanaler, däribland SVT:s. Givetvis har operatören rätt att ta betalt för TV-tittarnas tillgång till de övriga kanalerna utöver SVT:s.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna Kr270 (m) yrkande 2 och K276 (m) yrkande 16.

Parallella analoga och digitala sändningar för radio och TV

För att alla hushåll i lugn takt skall kunna byta sin radio- och TV-utrustning yrkas i motion Kr264 (v) att de analoga radio- och TV-sändningarna skall drivas parallellt med de digitala sändningarna under en längre period, minst tio år (yrkande 7).

Utskottet konstaterar att frågan om övergång till digitala marksändningar av radio och TV ännu inte är avgjord. Som nämnts i ett tidigare avsnitt i detta betänkande följs och utvärderas de pågående försöken med TV-sändningar av Digital-TV-kommittén (Ku 1997:06), medan frågan om hur verksamheten med digital ljudradio bör fortsätta för närvarande bereds inom Regeringskansliet (prop. 1999/2000:55 s. 37).

Under förutsättning att riksdag och regering beslutar att verksamheten med digitala marksändningar skall fortsätta och permanentas anser utskottet i likhet med motionärerna att det är nödvändigt att parallella sändningar pågår under en längre period. Utskottet är inte berett att nu ta ställning till hur lång övergångstid som kan vara lämplig.

Vidare bör nämnas att den särskilde utredare som skall ta fram ett underlag till kommande tillståndsperiod för public service-företagen har i uppdrag att redovisa ett eller flera alternativ för hur en övergång för de tre programföretagen från analog till digital sändningsteknik skall kunna gå till. Resultatet av utredarens överväganden bör inte föregripas. Utskottet avstyrker därmed motion Kr264 (v) yrkande 7.

Konkurrensutsättning av Teracom AB

I motion K276 (m) framhåller motionärerna att det statliga bolaget Teracom har monopol på all analog TV-distribution i marknätet och på huvuddelen av radiodistributionen och att SVT, SR, UR och TV 4 enligt sina sändningstillstånd är tvingade att använda Teracom för sina utsändningar. Regeringen har även, anför motionärerna, gett Teracom monopol på utsändningarna i det digitala marknätet. I yrkandet krävs att Teracoms monopol på marksänd radio och TV omedelbart skall avskaffas och att verksamheten skall utsättas för konkurrens (yrkande 15).

Utskottet avstyrkte med utförlig motivering förslag liknande det nu aktuella hösten 1998 (bet. 1998/99:KrU1 s. 88–89). Här inskränker sig utskottet till att upprepa att det monopol som motionärerna menar att Teracom har i fråga om de analoga utsändningstjänsterna enligt utskottets synsätt inte är något monopol i formell bemärkelse. Det finns nämligen inte något som hindrar andra aktörer från att bygga upp egna marknät, även om höga kostnader i praktiken hittills förhindrat en sådan utveckling. Utskottet avstyrker därmed motion K276 (m) yrkande 15.

Utskottet vill tillägga att bestämmelserna i sändningstillstånden för SVT, UR och TV 4 innebär att företagen inte är ålagda att anlita Teracom för digitala TV-sändningar.

Nordiska TV-sändningar

Yrkanden om att nordisk TV skall göras tillgänglig för den svenska publiken framförs i motionerna Kr264 (v) yrkande 5, Kr265 (s) och Kr271 (m). I det förstnämnda motionsyrkandet begärs även att regeringen skall lämna förslag till riksdagen som syftar till att lösa de ekonomiska problem som är förknippade med ökade upphovsrättsliga kostnader om program som sänds i ett land även skall sändas i andra nordiska länder.

I likhet med motionärerna anser utskottet att det är önskvärt att den svenska TV-publiken får tillgång till det nordiska TV-utbudet. Frågan om ett nordiskt TV-samarbete har utretts och diskuterats med varierande intensitet sedan 1950-talet. Det är utskottets förhoppning att de stora tekniska förändringar som väntas vid införandet av den digitala sändningstekniken kan komma att innebära att de många årens diskussioner nu närmar sig sitt slut och att frågan kan få sin lösning då det gäller tillgången till grannlands-TV.

Utskottet är väl medvetet om att de olika distributionsformerna, mark-, kabel- och satellitdistribution, innebär olika problem och möjligheter. Distribution via ett utbyggt digitalt marknät torde kräva dekoder och programkort, ett krav som också gäller för mottagning via digitala kabelnät och digitala satellitsändningar. Frågor som rör juridiska problem – t.ex. frågan om must carry-skyldigheten kan och bör utökas – kräver en lösning. Även frågor som rör upphovsrättsliga ersättningar och andra kostnadsfrågor måste lösas, liksom tekniska problem.

Nordenutskottet inom Nordiska rådet har nyligen begärt en rapport från de nordiska kulturministrarna om det aktuella läget i det nordiska TV-samarbetet på public service-området. Kulturministrarna avser att lämna en sådan rapport till Nordenutskottet senare under våren 2000. Frågan är – som framgår av det anförda – av komplex natur. Utskottet har inhämtat att ett intensivt arbete för närvarande pågår inom Nordiska ministerrådets sekretariat för att kartlägga de problem som finns av juridisk, teknisk och ekonomisk natur.

I sammanhanget vill utskottet erinra om att public service-företagen i Norden gemensamt med kommersiella TV-bolag och kortoperatörer har startat ett samarbete, kallat Nordig, som bl.a. syftar till att etablera en öppen standard för mottagning av digitala signaler. En annan uppgift för Nordig är att påverka leverantörer av utrustning att besluta om en gemensam standard för avkodningsutrustning, vilket möjliggör för den nordiska publiken att ta del av sändningarna i samtliga distributionsformer.

Vidare vill utskottet tillägga dels att vissa nordiska programkanaler finns att tillgå via Canal Digital's analoga utbud, dels att Telia i sitt digitala kabel-TV-utbud erbjuder några av de nordiska public service-kanalerna. Slutligen erinrar utskottet om att utbyte av TV-sändningar mellan Finland och Sverige äger rum sedan år 1986.

Utskottet förutsätter att regeringen noga följer utvecklingen och i det nordiska regeringssamarbetet verkar för att frågan om grannlands-TV får en lösning. Utskottet är dock – med hänvisning till det anförda – inte berett att föreslå att riksdagen skall ta ett initiativ med anledning av nu aktuella motionsförslag. Utskottet avstyrker således motionerna Kr264 (v) yrkande 5, Kr265 (s) och Kr271 (m).

En fristående film- och TV-fond

Förslag i motionerna Kr232 (mp) yrkande 1 och Kr315 (mp) yrkande 32 syftar till att en fri utvecklingsfond för filmproduktion skall inrättas. Genom en sådan fond skulle möjligheterna för fria filmare att söka bidrag för sina produktioner öka.

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat yrkanden liknande de nu aktuella, senast i betänkande 1999/2000:KrU5 s. 18. Utskottet har därvid erinrat om det utredningsförslag som en särskild utredare lagt fram i betänkandet Bidrag till fri svensk TV-produktion (SOU 1997:172). Förslaget innebär bl.a. att en fond skall inrättas med ändamålet att stödja svensk kvalitetstelevision producerad utanför de sändande bolagen. Medel ur fonden skall enligt utredningsförslaget kunna utgå till TV-program inom genregrupperna kortfilm och dokumentärer.

Liksom vid tidigare tillfällen anser utskottet att riksdagen inte skall föregripa regeringens överväganden med anledning av utredningsförslaget om stöd till kvalificerad TV-produktion. Vidare påminner utskottet om att ett nytt filmavtal nyligen trätt i kraft. I enlighet med avtalet kommer bl.a. förhandsstöd att fördelas till produktion av långfilm, barn- och ungdomsfilm samt dokumentärfilm. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Fråga om statsbidrag till Öppna kanaler

Riksförbundet Öppna kanaler i Sverige är en ideell förening. Förbundet är öppet för icke-kommersiella lokala TV-kanaler som i sin verksamhet arbetar i enlighet med förbundets mål. Förbundet består för närvarande av sju lokala kabelsändarföretag i Göteborg, Jönköping, Lund, Malmö, Skövde, Stockholm och Västerås. Tillsammans når dessa sju Öppna kanaler ca 900 000 hushåll. Förbundets mål är bl.a. att bidra till utvecklandet av en kommunikations- och medieinfrastruktur som tillvaratar och stärker demokratiska grundvärden som yttrandefrihet, informationsfrihet, offentlighet, tankefrihet och jämlikhet. För att nå sina mål verkar förbundet bl.a. för utveckling och tillämpning av public access för att stärka demokrati, yttrandefrihet och offentlighet. Förbundets verksamhet skall vara icke-kommersiell, partipolitiskt och religiöst obunden. (Uppgifterna har hämtats från Riksförbundet Öppna kanalers hemsida på Internet.)

Motionärerna bakom motionerna Kr232 (mp) yrkande 8 och Kr315 (mp) yrkande 34 anför att många människor i Sverige via den icke-kommersiella programkanalen Öppna kanalen kan se bl.a. direktsända debatter från EU-parlamentet. Förslagen i de båda motionerna syftar till att möjligheten att statligt delfinansiera verksamheten Öppna kanalen skall undersökas.

Utskottet som avstyrkte ett liknande yrkande hösten 1998 anser alltså att den kabelsändarverksamhet som bedrivs av ideella organisationer som Riksförbundet Öppna kanaler har stor betydelse för grundläggande demokratiska värden såsom yttrandefriheten. (Jfr bet. 1998/99:KrU1 s. 69.) Enligt utskottets uppfattning bör dock i första hand föreningsstöd från kommuner och landsting komma i fråga för att finansiera verksamheten. Frågan om staten skall bidra med ett verksamhetsstöd får vägas mot andra angelägna behov i den årliga budgetprövningen. Motionerna Kr232 (mp) yrkande 8 och Kr315 (mp) yrkande 34 avstyrks.

Utskottet hemställer

1. beträffande *public service-uppdragets innehåll*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 9,
1999/2000:Kr264 yrkande 4, 1999/2000:Kr270 yrkande 1,
1999/2000:Kr315 yrkande 35, 1999/2000:Kr317 yrkande 3 och
1999/2000:K276 yrkande 8,

res. 1 (m)

res. 2 (c, mp)

2. beträffande *ökat digitalt frekvensutrymme och nya programkanaler för SVT och SR*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr264 yrkandena 1–3,

res. 3 (v)

3. beträffande *privatisering av public service-kanaler*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:K276 yrkandena 9 och 11,

res. 4 (m)

4. beträffande *synskadades tillgång till SVT:s program*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr212, 1999/2000:Kr230
och 1999/2000:Kr313 yrkande 30,

res. 5 (m, kd, c, fp)

5. beträffande *hörselskadades och dövas tillgång till SVT:s program*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr213 yrkande 1 och
1999/2000:So202 yrkande 4,

res. 6 (m, kd, c, fp)

6. beträffande *dold textning av filmer på video och dvd*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr213 yrkande 2,

7. beträffande *våldsinslagen i SVT:s program*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 5 och
1999/2000:Kr313 yrkande 29,

res. 7 (kd)

res. 8 (mp)

8. beträffande *översyn av Våldsskildringsrådets verksamhet*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr263,

res. 9 (kd)

9. beträffande *forskning om sexualiserat våld i olika medieformer*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr232 yrkande 4,

res. 10 (kd, c, mp)

10. beträffande *kulturell mångfald*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr216,

res. 11 (mp)

11. beträffande *sjörapporten i radio*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr204,

12. beträffande *språkfråga*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr215,

13. beträffande *SVT:s och SR:s satsningar på ny teknik*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr314 yrkande 26,

res. 12 (m, fp)

14. beträffande *särskild medelstillelning till SR för att säkra kvaliteten*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr264 yrkande 6,

res. 13 (v)

15. beträffande *särskild medelstillelning till SR och UR för nya digitala programtjänster*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr264 yrkandena 10 och 11,

res. 14 (v)

16. beträffande *resurserna till det regionala nyhetsprogrammet Tvärsnytt*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr269,

17. beträffande *extra avgift för SVT:s sändningar*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:K276 yrkande 6,

res. 15 (m, fp)

18. beträffande *satellitdistribution av SVT:s program*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr270 yrkande 2 och 1999/2000:K276 yrkande 16,

res. 16 (m)

19. beträffande *parallella analoga och digitala sändningar för radio och TV*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Kr264 yrkande 7,

20. beträffande *konkurrensutsättning av Teracom*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:K276 yrkande 15,

res. 17 (m)

21. beträffande *nordiska TV-sändningar*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr264 yrkande 5, 1999/2000:Kr265 och 1999/2000:Kr271,

res. 18 (m, v, mp)

22. beträffande *en fristående film- och TV-fond*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 1 och 1999/2000:Kr315 yrkande 32,

res. 19 (fp, mp)

23. beträffande *statsbidrag till Öppna kanaler*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 8 och 1999/2000:Kr315 yrkande 34.

res. 20 (mp)

Stockholm den 24 februari 2000

På kulturutskottets vägnar

Inger Davidson

I beslutet har deltagit: Inger Davidson (kd), Åke Gustavsson (s), Elisabeth Fleetwood (m), Agneta Ringman (s), Annika Nilsson (s), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Eva Arvidsson (s), Jan Backman (m), Paavo Vallius (s), Lars Wegendal (s), Peter Pedersen (v), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp), Anne-Katrine Dunker (m) och Gunnilla Tjernberg (kd).

1. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Anne-Katrine Duncker (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Det framtida public service-uppdragets innehåll som börjar med ”Då det gäller kraven” och slutar med ”yrkande 8” bort ha följande lydelse:

Då det gäller förslagen i motionerna Kr317 (m) yrkande 3 och K276 (m) yrkande 8 anser utskottet – i likhet med motionärerna – att det framtida public service-uppdraget skall bygga på en inriktning där public service-verksamheten ses som en del av det samlade programutbud som publiken i dag möter. Denna inriktning står i en klar motsatsställning till dagens situation, som har sina rötter i en mediemiljö då public service-program var det enda publiken kunde ta del av.

För att värna yttrandefrihetens och tryckfrihetens principer är det enligt utskottets uppfattning viktigt att hålla fast vid vad som är statens grundläggande uppgifter i den nya mediemiljön, nämligen att erbjuda program som publiken annars inte möter samt en produktion och ett skapande som vitaliserar det nationella kulturlivet.

Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att uppdraget för public service-verksamheten inte utformas i syfte att dominera programutbudet gentemot publiken. I stället bör public service-uppdragets syfte vara att tillföra publiken ett utbud av program som den annars inte kan få tillgång till. Därigenom möjliggörs att en statligt kontrollerad medieverksamhet inte kommer i konflikt med yttrandefrihetens och tryckfrihetens principer.

Inför en ny tillståndperiod bör det ställas krav på en utveckling av public service-uppdraget mot ökad kvalitet och fördjupning. Programverksamheten bör ställas i relation till det samlade programutbud som publiken möter i dag. Public service-företagen bör i sin programverksamhet vända sig till hela svenska folket med en inriktning mot kvalitet och fördjupning. De bör vara institutioner som slår vakt om svenska språket och som skapar nya och större förutsättningar för svensk produktion och kulturellt skapande. Samhällsdebatt och långsiktiga perspektiv bör präglade den allmänna samhällsbevakningen. Nyhetsförmedlingen skall stå i en redaktionellt fri och oberoende ställning i konkurrens med tidningar och andra mediers nyhetsförmedling. Verksamheten inom SR och SVT bör syfta till att bli en nyskapande kraft i det svenska kultursamhället. Företagen bör spegla skeenden i hela landet. Programproduktionen bör till betydande del ske utanför företaget och utanför Stockholmsområdet. Syn- och hörselskadade skall i verksamheten finna program som de kan ta del av. Förmedlingen av det svenska språket skall stå i centrum för de program som riktar sig till språkliga minoritetsgrupper. I en mediemiljö som präglas av allt fler utländska kanaler kommer minoritets-språksuppgiften gradvis att övertas av nya kanaler och stationer. Även framgent skall public service-verksamheten ha ett särskilt ansvar för samiskan och tornedalsfinskan.

Här angivna inriktning ställer krav på ett public service-uppdrag som understryker programföretagens roll som samhällsliga kulturinstitutioner. Företagens framtida legitimitet i publikens ögon bygger på att de har en egen identitet i den moderna mediemiljön. Att t.ex. ge public service-företagen förtur att sända vissa idrottsevenemang är inte förenligt med denna roll.

Det nya public service-uppdraget förutsätter enligt utskottets mening en koncentration av resurserna för att kunna uppfyllas. Ett public service-uppdrag som understryker verksamhetens roll i samhällslivet ger anledning att inför kommande tillstånd pröva frågan om dagens licensfinansiering skall ersättas med skattefinansiering.

Då det gäller förslaget i motion Kr264 – – – (= utskottet 22 rader) – – – sådant förslag.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr270 (m) yrkande 1, Kr317 (m) yrkande 3 och K276 (m) yrkande 8 och med avslag på motionerna Kr232 (v) yrkande 9, Kr264 (v) yrkande 4 och Kr315 (mp) yrkande 35 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *public service-uppdragets innehåll*
att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr270 yrkande 1, 1999/2000:Kr317 yrkande 3 och 1999/2000:K276 yrkande 8 och med avslag på motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 9, 1999/2000:Kr264 yrkande 4 och 1999/2000:Kr315 yrkande 35 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1)

Ewa Larsson (mp) och Birgitta Sellén (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Det framtida public service-uppdragets innehåll som börjar med ”Då det gäller kraven” och slutar med ”yrkande 8” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motionerna Kr232 (mp) och Kr315 (mp) anser utskottet att det är angeläget att nyhetsförmedlingen kännetecknas av både djup och bredd och att den internationella bevakningen fördjupas och nyanseras. Vad utskottet här har anfört bör vara en viktig förutsättning i den särskilde utredarens och den parlamentariska beredningsgruppens arbete med att förbereda nya sändningstillstånd för public service-företagen. Utredaren bör därför snarast få tilläggsdirektiv med denna innebörd.

Då det gäller förslaget – – – (= utskottet 22 rader) – – – sådant förslag.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr232 (mp) yrkande 9 och Kr315 (mp) yrkande 35 och med avslag på motionerna Kr264 yrkande 4, Kr270 (m) yrkande 1, Kr317 (m) yrkande 3 och K276 (m) yrkande 8 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *public service-uppdragets innehåll*
att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 9 och 1999/2000:Kr315 yrkande 35 och med avslag på motionerna

1999/2000:Kr264 yrkande 4, 1999/2000:Kr270 yrkande 1, 1999/2000:Kr317 yrkande 3 och 1999/2000:K276 yrkande 8 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

1999/2000:KrU8
Reservationer

3. Ökat digitalt frekvensutrymme och nya programkanaler för SVT och SR (mom. 2)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Det framtida public service-uppdragets innehåll som börjar med ”Enligt utskottets uppfattning går” och slutar med ”motion Kr264 (v)” bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som föreslås i motion Kr264 (v) yrkande 1 anser utskottet att frekvensutrymmet i allmänhetens radio och TV skall utökas, vilket möjliggörs genom den nya digitala sändningstekniken. Den särskilde utredare som har i uppgift att ta fram ett brett underlag inför beredningen av de villkor som skall gälla för public service-verksamheten under kommande tillståndsperiod bör därför snarast få tilläggsdirektiv med denna innebörd. Av tilläggsdirektiven bör även framgå att frågan om en sportkanal skall inrättas inom såväl SVT som SR skall övervägas i beredningsarbetet.

Då det gäller förslaget i motionens – – – (= utskottet 27 rader) – – – inom folkbildningsområdet.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr264 (v) yrkandena 1 och 3 samt med avslag på yrkande 2 i samma motion som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *ökat digitalt frekvensutrymme och nya programkanaler för SVT och SR*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr264 yrkandena 1 och 3 samt med avslag på motion 1999/2000:Kr264 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Privatisering av public service-kanaler (mom. 3)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Anne-Katrine Duncker (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Det framtida public service-uppdragets innehåll som börjar med ”Utskottet anser” och slutar med ”11 avstyrks” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion K276 (m) anser utskottet att en av utgångspunkterna för det framtida public service-uppdraget skall vara kvalitet i stället för kvantitet och dominans. Därmed skulle ett utrymme kunna skapas för att privatisera en av SVT:s nationella kanaler och två av SR:s nationella radiokanaler.

Vidare erinrar utskottet om att UR inte har någon egen programkanal utan sänder sina program i SVT:s och SR:s programkanaler. UR:s ställning som public service-företag innebär en osund konkurrens på den svenska utbild-

ningsmarknaden och gentemot de medieföretag som verkar inom detta område. SVT och SR har möjlighet att köpa utbildningsprogram från många olika företag, vilket innebär tävlan och nytänkande som visat sig vara nyttigt på många andra områden. Utskottet har därför i likhet med motionärerna bakom motion K276 (m) funnit att även UR bör utbudas till försäljning.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion K276 (m) yrkandena 9 och 11 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *privatisering av public service-kanaler*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:K276 yrkandena 9 och 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. Synskadades tillgång till SVT:s program (mom. 4)

Inger Davidson (kd), Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp), Anne-Katrine Dunker (m) och Gunilla Tjernberg (kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Funktionshindrades tillgång till radio och TV, m.m. som börjar med ”Utskottet vill” och slutar med ”De avstyrks” bort ha följande lydelse:

Utskottet vill understryka att en av förutsättningarna för ett förnyat sändningstillstånd för SVT bör vara att kraven på företaget i detta hänseende ökas ytterligare i jämförelse med kraven i nu gällande tillstånd. Som framförs i två av de nu aktuella motionerna, nämligen Kr212 (m) och Kr313 (kd), gör den digitala tekniken det möjligt att införa nya tjänster, något som borde kunna förbättra situationen för den synskadade gruppen. Som redovisats ovan prövas på annat håll även andra tekniska lösningar för att göra textremsan i TV hörbar, lösningar som avses vända sig även till andra grupper av läshandikappade.

Mot den angivna bakgrunden har utskottet kommit fram till att den särskilde utredaren snarast bör få tilläggsdirektiv som innebär att han skall lägga fram ett sådant underlag som gör det möjligt för den parlamentariska beredningsgruppen att ange vilka krav som skall kunna ställas på SVT för att såväl synskadade som andra läshandikappade skall få möjlighet att avlyssna textremsan i SVT:s program under den kommande tillståndsperioden.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med anledning av motionerna Kr212 (m), Kr230 (m) och Kr313 (kd) yrkande 30 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *synskadades tillgång till SVT:s program*
att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Kr212, 1999/2000:Kr230 och 1999/2000:Kr313 yrkande 30 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Hörselskadades och dövas tillgång till SVT:s program (mom. 5)

1999/2000:KrU8
Reservationer

Inger Davidson (kd), Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Birgitta Sellén (c), Lennart Kollmats (fp), Anne-Katrine Dunker (m) och Gunilla Tjernberg (kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Funktionshinderades tillgång till radio och TV, m.m. som börjar med ”Enligt utskottets” och slutar med ”avstyrks därmed” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motionerna Kr213 (m) och So202 (fp) anser utskottet att det är av största vikt att även frågan om hörselskadades och dövas förbättrade tillgång till public service-TV beaktas i kommande public service-beredning. På samma sätt som när det gäller synskadades och andra handikappgruppers tillgång till SVT:s program bör en förutsättning för ett förnyat sändningstillstånd för SVT vara att tillgängligheten för hörselskadade och döva förbättras ytterligare. Vidare bör möjligheterna att ge hörselskadade bättre service tas till vara vid kommande övergång till digitaliserad sändningsteknik.

Mot denna bakgrund anser utskottet att den särskilde utredaren snarast skall få tilläggsdirektiv som innebär att han skall lägga fram ett sådant underlag som gör det möjligt för den parlamentariska beredningsgruppen att ange vilka krav som skall ställas på SVT för att döva och hörselskadade skall få bättre möjligheter att ta del av SVT:s programutbud under nästa tillståndsperiod.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med anledning av motionerna Kr213 (m) yrkande 1 och So202 (fp) yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande *hörselskadades och dövas tillgång till SVT:s program* att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Kr213 yrkande 1 och 1999/2000:So202 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Våldsinslagen i SVT:s program (mom. 7)

Inger Davidson och Gunilla Tjernberg (båda kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Mediets genomslagskraft som börjar med ”Utskottet förutsätter” och slutar med ”De avstyrks” bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning bör – i enlighet med vad som föreslås i motion Kr313 (kd) – den fortsatta beredningen inför ett nytt sändningstillstånd utgå från att våldsinslagen i SVT:s sändningar skall minska ytterligare. Således bör den särskilde utredaren snarast få tilläggsdirektiv med denna innebörd.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr313 (kd) yrkande 29 och med avslag på motion Kr232 (mp) yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. *beträffande våldsinslagen i SVT:s program*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr313 yrkande 29 och med avslag på motion 1999/2000:Kr232 yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. Våldsinslagen i SVT:s program (mom. 7)

Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Mediets genomslagskraft som börjar med ”Då det” och slutar med ”De avstyrks” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion Kr232 (mp) anser utskottet att de tidsregler, som nu gäller vid SVT och som anger tiden då våldsinslag inte bör visas, skall förtydligas. Den regel som tillämpas vid BBC i Storbritannien och som klart anger att inga våldsamma inslag får visas före kl. 21.00 kan härvidlag tjäna som förebild för SVT.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr232 (mp) yrkande 5 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. *beträffande våldsinslagen i SVT:s program*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr232 yrkande 5 och med avslag på motion 1999/2000:Kr313 yrkande 29 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Översyn av Våldsskildringsrådets verksamhet (mom. 8)

Inger Davidson och Gunilla Tjernberg (båda kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Mediets genomslagskraft som börjar med ”Inom Kulturdepartementet” och slutar med ”avstyrks därför” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion Kr263 (kd) anser utskottet att en översyn snarast bör göras av Våldsskildringsrådets verksamhet, organisation och sammansättning i syfte att rådet på ett bättre sätt än vad som nu är möjligt skall kunna motverka spridningen av skadliga våldsskildringar i rörliga bilder. En sådan översyn har också begärts av rådet. Det är av stor betydelse att rådet blir känt bland allmänheten och att dess möjligheter att stödja enskilda, organisationer och andra som engagerar sig i denna fråga förbättras.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr263 (kd) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 8 bort ha följande lydelse:

8. *beträffande översyn av Våldsskildringsrådets verksamhet*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr263 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

1999/2000:KrU8
Reservationer

10. Forskning om sexualiserat våld i olika medieformer (mom. 9)

Inger Davidson (kd), Ewa Larsson (mp), Birgitta Sellén (c) och Gunilla Tjernberg (kd) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Mediets genomslagskraft som börjar med "Som utskottet" och slutar med "således avstyrks" bort ha följande lydelse:

Som utskottet i sitt betänkande 1999/2000:KrU5 Ny svensk filmpolitik redovisade har det skett en viss kvantitativ nedgång i forskningen i Sverige rörande barn och medier sedan Sveriges Radios publik- och programforskning lades ner år 1993. Utskottet har från Nordicom inhämtat att detta snarast beror på bristande intresse från den yngre forskargenerationen.

I likhet med motionärerna bakom motion Kr232 (mp) anser utskottet att det är angeläget att insatser görs från statens sida för att främja och stimulera sådan forskning som syftar till att öka kunskapen om hur det sexualiserade våldet i olika medieformer påverkar barn. Sådan kunskap bör kunna leda till att kloka politiska beslut för barnens bästa kan fattas både i Sverige och inom Europeiska unionen.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr232 (mp) yrkande 4 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 9 bort ha följande lydelse:

9. beträffande *forskning om sexualiserat våld i olika medieformer* att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr232 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Kulturell mångfald (mom. 10)

Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Kulturell mångfald som börjar med "Utskottet som" och slutar med "Kr216 (mp) avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning bör homosexuella behandlas som en grupp med särskilda behov i sändningsvillkoren för public service-företagen. I likhet med motionärerna bakom motion Kr216 (mp) anser utskottet därför att begreppen "mångfald" och "mångkulturell" i kommande sändningstillstånd för de tre programföretagen även skall omfatta homosexuella och bisexuella. Regeringen bör skyndsamt i tilläggsdirektiv ge ett uppdrag med sådant innehåll åt den särskilde utredare som skall lägga fram ett brett underlag inför beredningen av de villkor som skall gälla för public service-företagen under nästa tillståndsperiod.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr216 (mp) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *kulturell mångfald*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr216 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

12. SVT:s och SR:s satsningar på ny teknik (mom. 13)

Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Lennart Kollmats (fp) och Anne-Katrine Dunker (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Resursfrågor som börjar med ”Public service-verksamheten” och slutar med ”yrkande 26” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion Kr314 (fp) konstaterar utskottet att den svenska marknaden inte är mogen att ta emot digitala marksändningar av SVT:s och SR:s program. Mot den bakgrunden och med tanke på de höga kostnader som är förknippade med den nya tekniken finns det inte någon anledning för de båda programföretagen att ha ambitionen att ligga i täten då det gäller införandet av digital teknik för sändningar m.m.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr314 (fp) yrkande 26 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *SVT:s och SR:s satsningar på ny teknik*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr314 yrkande 26 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. Särskild medelstillelning till SR för att säkra kvaliteten (mom. 14)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Resursfrågor som börjar med ”Enligt utskottets” och slutar med ”avstyrks därmed” bort ha följande lydelse:

I enlighet med vad som föreslås i motion Kr264 (v) anser utskottet att det är angeläget att SR kan leva upp till de krav på verksamhetens kvalitet som publiken har rätt att ställa. SR måste t.ex. ha ekonomisk möjlighet att spela nyskriven svensk musik, anlita utomstående i programarbetet osv. Den särskilde utredare som har i uppgift att ta fram ett brett underlag inför beredningen av de villkor som skall gälla för public service-verksamheten under kommande tillståndperiod bör därför snarast få tilläggsdirektiv med denna innebörd.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr264 (v) yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 14 bort ha följande lydelse:

14. beträffande *särskild medelstillelning till SR för att säkra kvaliteten*

14. Särskild medelstillelning till SR och UR för nya digitala programtjänster (mom. 15)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Resursfrågor som börjar med "Frågan om" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser i likhet med motionärerna bakom Kr264 (v) att UR bör få utökat sändningsutrymme och resurser för att kunna påbörja allemans-TV-sändningar (yrkande 10). Likaledes bör SR tilldelas utökat sändningsutrymme och resurser för att kunna påbörja sändningar med lokal allemansradio (yrkande 11). Den särskilde utredaren bör därför skyndsamt få tilläggsdirektiv med här angiven innebörd.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion Kr264 (v) yrkandena 10 och 11 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 15 bort ha följande lydelse:

15. beträffande *särskild medelstillelning till SR och UR för nya digitala programtjänster*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Kr264 yrkandena 10 och 11 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

15. Extra avgift för SVT:s sändningar (mom. 17)

Elisabeth Fleetwood (m), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Lennart Kollmats (fp) och Anne-Katrine Dunker (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Extra avgift för SVT:s sändningar m.m. som börjar med "Utskottet behandlade" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan inte acceptera den modell som regeringen beslutat skall gälla för SVT:s digitala sändningar i marknätet och som innebär att TV-tittare som önskar se på SVT:s program tvingas betala en extra avgift härför. Det är uppenbart att den avgift som här avses gäller själva mottagandet av licensfinansierade program som tittaren redan betalat för och inte tillgången till den digitala tekniken som sådan. Utskottet hävdar bestämt att den som har betalat sin mottagaravgift inte skall drabbas av ytterligare kostnader för att få tillgång till SVT:s programutbud. Den bestämmelse i SVT:s anslagsvillkor som medger att SVT får ta ut avgifter för tillhandahållande och hantering av programkort för marksänd digital TV bör därför omgående upphöra att gälla.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motion K276 (m) yrkande 6 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 17 bort ha följande lydelse:

17. beträffande *extra avgift för SVT:s sändningar*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:K276 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

1999/2000:KrU8
Reservationer

16. Satellitdistribution av SVT:s program (mom. 18)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Anne-Katrine Dunker (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Extra avgift för SVT:s sändningar m.m. som börjar med ”Utskottet som” och slutar med ”yrkande 16” bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att motionsyrkandet består av två delar. Den ena delen syftar på att de kortoperatörer som främst vänder sig till den svenska marknaden skall få distribuera SVT:s program utan kostnad. Utskottet anser i likhet med motionärerna att de kortoperatörer som i sina programpaket önskar erbjuda allmänheten SVT:s analoga eller digitala satellitsändningar skall kunna få tillgång till dessa utan särskild kostnad.

Den andra delen – – – (= utskottet 15 rader) – – – utöver SVT:s.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med anledning av motionerna Kr270 (m) yrkande 2 och K276 (m) yrkande 16 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 18 bort ha följande lydelse:

18. beträffande *satellitdistribution av SVT:s program*
att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Kr270 yrkande 2 och 1999/2000:K276 yrkande 16 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

17. Konkurrensutsättning av Teracom (mom. 20)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Anne-Katrine Dunker (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Konkurrensutsättning av Teracom AB som börjar med ”Utskottet avstyrkte” och slutar med ”digitala TV-sändningar” bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna bakom motion K276 (m) anser utskottet att det statliga bolaget Teracoms monopol på marksänd TV snarast bör upphöra. Som en följd därav bör villkoren i public service-företagens sändningstillstånd ändras så att företagen inte längre skall vara skyldiga att anlita Teracoms utsändningstjänster.

Vad utskottet anfört bör riksdagen med bifall till motion K276 (m) yrkande 15 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 20 bort ha följande lydelse:

20. beträffande *konkurrensutsättning av Teracom*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:K276 yrkande 15 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

18. Nordiska TV-sändningar (mom. 21)

1999/2000:KrU8
Reservationer

Elisabeth Fleetwood (m), Charlotta L Bjälkebring (v), Lennart Fridén (m), Jan Backman (m), Peter Pedersen (v), Ewa Larsson (mp) och Anne-Katrine Dunker (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Nordiska TV-sändningar som börjar med "Utskottet förutsätter" och slutar med "och Kr271 (m)" bort ha följande lydelse:

Utskottet, som konstaterar att de tekniska förutsättningarna för att distribuera nordiska TV-kanaler i Sverige nu föreligger, har vid sina överväganden funnit att starka skäl talar för att den svenska publiken skall ges möjlighet att få tillgång till grannlandskanalerna. Regeringen bör därför i sina förhandlingar med övriga nordiska regeringar sträva efter att skyndsamt lösa de ekonomiska, juridiska och tekniska problem som har samband med distributionen av de nordiska TV-kanalerna i Sverige.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med anledning av motionerna Kr264 (v) yrkande 5, Kr265 (s) och Kr271 (m) som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 21 bort ha följande lydelse:

21. beträffande *nordiska TV-sändningar*
att riksdagen med anledning av motionerna 1999/2000:Kr264 yrkande 5, 1999/2000:Kr265 och 1999/2000:Kr271 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

19. En fristående film- och TV-fond (mom. 22)

Ewa Larsson (mp) och Lennart Kollmats (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken En fristående film- och TV-fond som börjar med "Liksom vid" och slutar med "avstyrks därmed" bort ha följande lydelse:

I likhet med vad som anförs i motionerna Kr232 (mp) och Kr315 (mp) anser utskottet att det är angeläget att en fristående utvecklingsfond för filmproduktion inrättas. Syftet med en sådan fond är att underlätta fria filmares möjligheter att erhålla bidrag för sina produktioner.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr232 (mp) yrkande 1 och Kr315 (mp) yrkande 32 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 22 bort ha följande lydelse:

22. beträffande *en fristående film- och TV-fond*
att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 1 och 1999/2000:Kr315 yrkande 32 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

20. Statsbidrag till Öppna kanaler (mom. 23)

Ewa Larsson (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande under rubriken Fråga om statsbidrag till Öppna kanaler som börjar med "Utskottet som" och slutar med "yrkande 34 avstyrks" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets uppfattning har Riksförbundet Öppna kanaler stor betydelse för grundläggande demokratiska värden såsom yttrandefrihet, informationsfrihet och jämställdhet. Liksom motionärerna bakom motionerna Kr232 (mp) och Kr315 (mp) anser utskottet att det finns goda skäl att staten stöder den icke-kommersiella verksamhet som förbundet bedriver. Regeringen bör därför i sitt budgetarbete undersöka möjligheterna att långsiktigt stödja Riksförbundet Öppna kanaler.

Vad utskottet sålunda anfört bör riksdagen med bifall till motionerna Kr232 (mp) yrkande 8 och Kr315 (mp) yrkande 34 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 23 bort ha följande lydelse:

23. beträffande *statsbidrag till Öppna kanaler*
att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Kr232 yrkande 8 och 1999/2000:Kr315 yrkande 34 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

1. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1)

Elisabeth Fleetwood, Lennart Fridén, Jan Backman och Anne-Katrine Dunker (alla m) anför:

Vi påminner om att det – enligt riksdagens beslut våren 1995 – av nu gällande anslagsvillkor för SVT framgår att företaget skall ha två självständiga nyhetsredaktioner (jfr bet. 1994/95:KrU26, rskr. 1994/95:367 samt regeringsbeslut senast 1999-12-22 p. 13). En eventuell ändring inför nästa tillståndsperiod bör behandlas i samband med regeringens kommande förslag om public service-verksamheten efter år 2001.

2. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

Vi påminner om att vi i vår motion Kr264 (v) framfört att det är angeläget att Stockholmsdominansen i SVT:s rikstäckande kanaler bryts då det gäller nyhetsförmedling och att resurser för detta ändamål tillförs även regionerna utanför Stockholmsområdet. Vi har avstått från att yrka bifall till motionen då vi utgår från att frågan om att etablera en nyhetsredaktion utanför Stockholmsregionen kommer att diskuteras inom den parlamentariska beredningen inför nästa tillståndsperiod.

3. Ökat digitalt frekvensutrymme och nya programkanaler för SVT och SR (mom. 2)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

Vi påminner om att förslaget i motion Kr264 (v) yrkande 2 innebär att en särskild folkbildningskanal skall etableras i UR:s regi. Vi har avstått från att reservera oss till förmån för yrkandet, eftersom vi har noterat att den särskilde utredaren har i uppgift att utreda även frågor som rör UR och folkbildning inom programföretagens samlade verksamhet.

4. Kulturell mångfald (mom. 10)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

I motion Kr216 (mp) föreslås att begreppen ”mångfald” och ”det mångkulturella Sverige” skall breddas till att inkludera homosexuella. Vi har valt att inte reservera oss till förmån för yrkandet, eftersom vi utgår från att den särskilde utredaren och därefter den parlamentariska beredningen i sitt arbete inför kommande tillståndsperiod kommer att noga diskutera dessa begrepp och därvid även den i motionen väckta frågan.

5. Extra avgift för SVT:s sändningar (mom. 17)

1999/2000:KrU8
Särskilda yttranden

Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v) och Ewa Larsson (mp) anför:

Vi har valt att inte reservera oss till förmån för motion K276 (m) yrkande 6, då vi förutsätter att marksändningarna av SVT:s program skall vara tillgängliga utan särskild kostnad för programkort när sändningsnätet är fullt utbyggt och sändningarna når hela landet.

6. Parallella analoga och digitala sändningar för radio och TV (mom. 19)

Charlotta L Bjälkebring (v), Peter Pedersen (v), Birgitta Sellén (c) och Lennart Kollmats (fp) anför:

I motion Kr264 (v) yrkas att analoga radio- och TV-sändningar skall drivas parallellt med de digitala sändningarna under en längre period, minst tio år. Vi har avstått från att reservera oss till förmån för yrkandet, då vi utgår från att denna fråga får en grundlig beredning inom ramen för det arbete som bedrivs i bl.a. Digital-TV-kommittén.

7. En fristående film- och TV-fond (mom. 22)

Charlotta L Bjälkebring och Peter Pedersen (båda v) anför:

Förslagen i motionerna Kr232 (mp) yrkande 1 och Kr315 (mp) yrkande 32 syftar till att en fristående filmfond skall inrättas för oberoende filmare. Vi vill påminna om att Vänsterpartiet hösten 1998 i sin motion 1998/99:Kr1 föreslog att betänkandet Bidrag till fri svensk TV-produktion (SOU 1997:172) med det snaraste borde läggas till grund för ett förslag från regeringen om inrättande av en TV-fond för att främja produktionen av svensk kvalitetsfilm. Förslagen i betänkandet bereds alltjämt inom Regeringskansliet. Vi har valt att inte reservera oss till förmån för de nu aktuella motionerna, då vi anser att resultatet av beredningen av betänkandet inte skall föregripas.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Motionerna	2
Ärendets beredning.....	6
Utskottet	6
Bakgrund.....	6
Det framtida public service-uppdragets innehåll.....	6
Programverksamhet	11
Funktionshindrades tillgång till radio och TV, m.m.....	11
Mediets genomslagskraft.....	13
Kulturell mångfald	17
Sjörapporten i radio.....	18
Språkfråga	18
Resursfrågor.....	19
Övriga frågor.....	21
Extra avgift för SVT:s sändningar m.m.	21
Parallella analoga och digitala sändningar för radio och TV.....	22
Konkurrensutsättning av Teracom AB	23
Nordiska TV-sändningar	23
En fristående film- och TV-fond	24
Fråga om statsbidrag till Öppna kanaler.....	25
Hemställan	27
Reservationer.....	30
1. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1), (m).....	30
2. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1), (c, mp)	31
3. Ökat digitalt frekvensutrymme och nya programkanaler för SVT och SR (mom. 2), (v).....	32
4. Privatisering av public service-kanaler (mom. 3), (m).....	32
5. Synskadades tillgång till SVT:s program (mom. 4), (m, kd, c, fp).....	33
6. Hörselskadades och dövas tillgång till SVT:s program (mom. 5), (m, kd, c, fp).....	34
7. Våldsinlagen i SVT:s program (mom. 7), (kd).....	34
8. Våldsinlagen i SVT:s program (mom. 7), (mp).....	35
9. Översyn av Våldsskildringsrådets verksamhet (mom. 8), (kd)	35
10. Forskning om sexualiserat våld i olika medieformer (mom. 9), (kd, c, mp).....	36
11. Kulturell mångfald (mom. 10), (mp).....	36
12. SVT:s och SR:s satsningar på ny teknik (mom. 13), (m, fp).....	37
13. Särskild medelstillelning till SR för att säkra kvaliteten (mom. 14), (v).....	37
14. Särskild medelstillelning till SR och UR för nya digitala programtjänster (mom. 15), (v).....	38
15. Extra avgift för SVT:s sändningar (mom. 17), (m, fp).....	38
16. Satellitdistribution av SVT:s program (mom. 18), (m)	39
17. Konkurrensutsättning av Teracom (mom. 20), (m).....	39
18. Nordiska TV-sändningar (mom. 21), (m, v, mp)	40

19. En fristående film- och TV-fond (mom. 22), (fp, mp).....	40
20. Statsbidrag till Öppna kanaler (mom. 23), (mp)	41
Särskilda yttranden	42
1. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1), (m).....	42
2. Public service-uppdragets innehåll (mom. 1), (v)	42
3. Ökat digitalt frekvensutrymme och nya programkanaler för SVT och SR (mom. 2), (v).....	42
4. Kulturell mångfald (mom. 10), (v).....	42
5. Extra avgift för SVT:s sändningar (mom. 17), (v, mp).....	43
6. Parallella analoga och digitala sändningar för radio och TV (mom. 19), (v, c, fp).....	43
7. En fristående film- och TV-fond (mom. 22), (v)	43